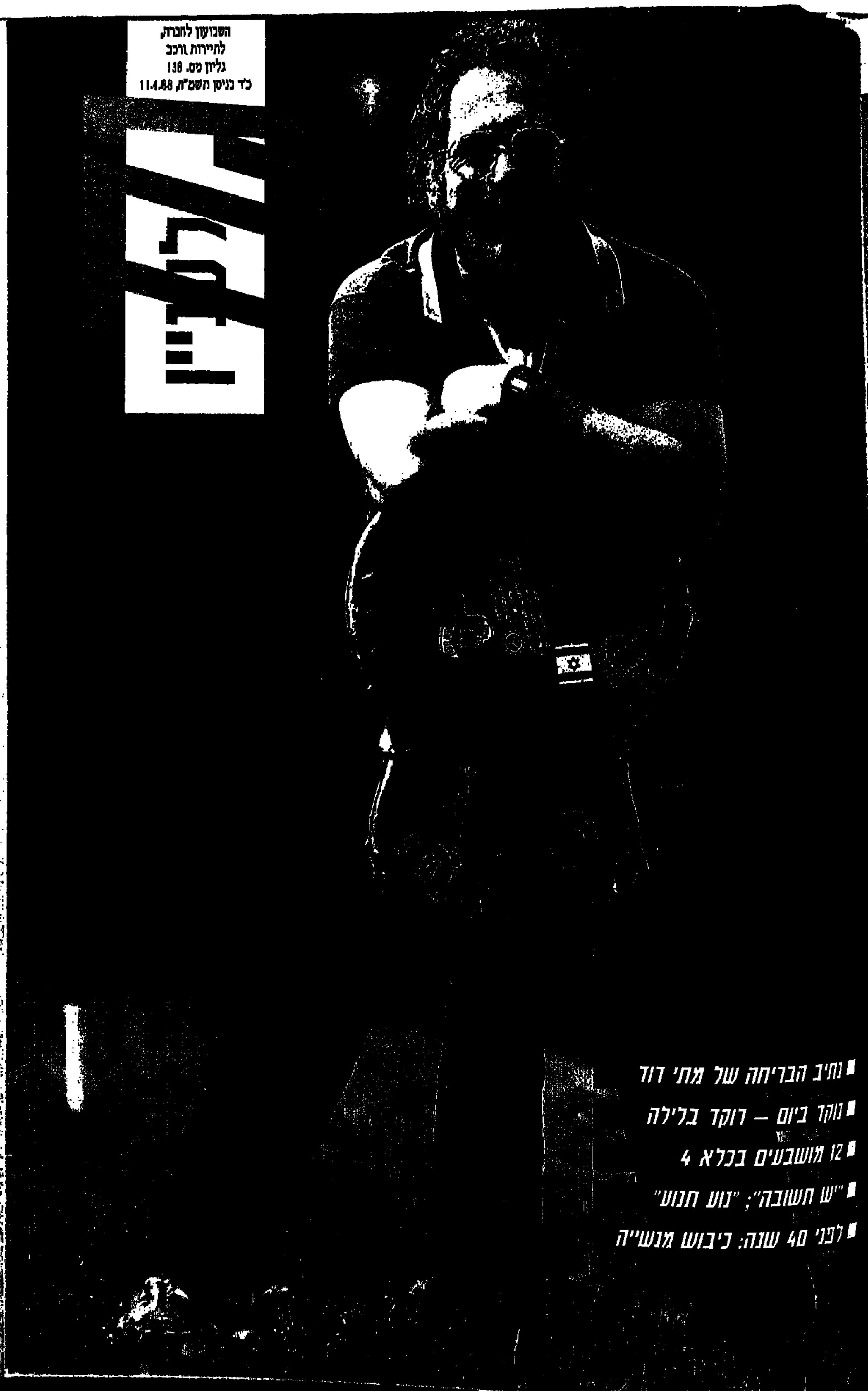
השבועון לחברה,
לתיירות ורכב
גליון מס. 138
כ"ד בניסן תשמ"ח, 11.4.88
נתיב הבריחה של מתי דוד
נוקד ביום – רוקד בלילה
12 מושבעים בכלא 4
"יש תשובה"; "נוע תנוע"
לפני 40 שנה: כיבוש מנשייה

מפעל הפיס
חדש
"פעמיים
חיש גד בבקשה!"
אחד בשבילי ואחד בשביל הליידי שלי.
חישגד 100,001
ליידי חישגד
פיג'ו 309
שני כרטיסי חיש גד חדשים מחכים לך בנקודות המכירה של מפעל הפיס. במקום לגרד כרטיס אחד בלבד, גרד פעמיים: פעם אחת את כרטיס חיש גד 100,001 ש"ח שמעניק 20 פרסים של מאה אלף ואחד שקלים (כן זאת לא טעות) ופעם שניה את כרטיס ליידי חיש גד המזכה את הליידי שלך במתנה חלומית – פיג'ו 309 קורוס (21 מכוניות) בקש מהפייסניק שלך: "פעמיים חיש גד בבקשה". אף אחד לא יציע לך עסקת חבילה טובה יותר.
הכי משתלם לגרד חישגד

ההבדל הדק

בין להראות כך ולהראות לא כל־כך

קשת עמי
מראשון לציון רח' פניה ומשה כהן 5

הפחית 13 ק"ג ב־20 יום

משקלו לפני תכנית ההבדל הדק: 92 ק"ג
משקלו כיום: 79 ק"ג

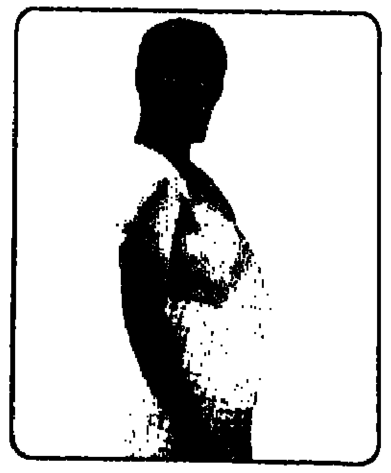

לפעמים, ההבדל בין כרס גדולה ובטן שטוחה הוא באמת דק. משהוא בין חמישה לחמישה־עשר קילוגרמים, אבל מי כמוך יודע שההבדל הדק הזה הוא ההבדל הגדול בין ללבוש מכנסיים רחבים עם חולצה בחוץ או מכנסיים צמודים עם חולצה בפנים, בין לנשום בכבדות ולנשום בקלות, בין להזיק או להציל את בריאות הלב, בקיצור. ההבדל הגדול בין לחיות טוב ולחיות מצויין!

בטן שטוחה לקיץ–ולתמיד

עכשיו למרזי מורית יש פיתרון גם בשבילך. תכנית מיוחדת לבעיית הכרס. תכנית אישית קצרה ונוחה –להרזיה מהירה ולהמסת כל ריכוזי השומן בכרס. תכנית מהפכנית המבטיחה לך בטן שטוחה לקיץ–ולתמיד.

במהירות ובפיקוח רפואי

בלי התרוצצויות. בלי לאבד זמן יקר. ההתקשרות עם מרזי מורית היא ישירות לביתך. 24 שעות ביממה. השיטה מותאמת לנתוניך על ידי רופאי החברה ומאפשרת לך גם לאכול וגם לרזות במהירות.

הנוסחת המרזה ללא תרופה

כדי לרזות מהר יותר וקל יותר מותאמת לך בין הארוחות נוסחת מרזית, הכמוסות והמשקה השוויצריים, בלעדית לשיטת מרזי מורית.

המסת השומנים בכרס

כדי לרזות היכן שצריך וכמה שצריך, מתאים עבורך הצוות הרפואי תכנית מיוחדת להמסת כל השומנים בכרס, המשלבת תכשירים בלעדיים, בנוסחא ייחודית לסילוק כל ריכוזי השומן שלך.

הוכחות מדהימות להצלחה

התקשר אלינו ואנו נשלח אליך עוד היום הוכחות מצולמות להצלחה בטוחה.

שירות מיוחד להרזיה מיידית!

תכנית ההרזיה והמסת השומנים בביתך תוך 48 שעות! התקשר בכל יום –טלפונית – מ־8 בבוקר עד 8 בערב ותתחיל להיפטר מהכרס מיד.

חייג – גם בלילות ובשבתות!

02–225784, 02–222903, 02–222676

או שלח אלינו את התלוש המצורף

חינם

מרזי מורית בע"מ
המלך ג'ורג' 35 ת.ד. 4456, ירושלים 91043
נא שילחו לכתבי – חינם: חומר הסבר מפורט לשיטה + הסבר לכמוסות ולמשקה השוויצרי לבריאות + הסבר לתכשירים לריכוז השומן + דוגמאות מצולמות + שאלון הרשמה מיוחד – ללא כל התחייבות.

שם ________

כתובת ________

מרזי מורית • רואים תוצאות

גם בארץ עם מסורת מפוארת ועתיקה ביותר יודעים להעריך חברת תעופה המפעילה את המטוסים המודרניים ביותר

בין ישראל לגרמניה קיימים כיום קשרים קרובים רבים: בכלכלה, פיתוח, מסחר, תרבות ומדע. הקשרים הטובים ביותר בין ישראל לגרמניה הם דרך לופטהנזה. עם 10 טיסות שבועיות ללא חניית ביניים מישראל לפרנקפורט ומינכן. ועם המטוסים החדישים ביותר המביאים אותך ל־160 יעדים ברחבי העולם. אנו מצפים לקבל את פניך במטוס.

Lufthansa

ה ג י ע מ כ ת ב

החלטה של נשים

■ בגליון 136 של "גבר לעניין" פרסמתם מכתב של גב' אליס שלוי, בו היא מתייחסת לרשימה שלי "לובלסקי לכנסת", שהתפרסמה בגליון 132. אתעלם מכמה הערות אישיות שהגב' שלוי הרשתה לעצמה בקשר אלי, לגב' הורוביץ ומשפחת הורוביץ ואתייחס, מקוצר היריעה, רק לחלק מטיעוניה העניינים.

הגב' שלוי מתרעמת על כך ש"משתמשים בגופותיהן" של נשים "לשם קידום מכירת מוצרים". מי זה "משתמשים"? המועצה לשיווק פרי הדר ("אשכוליות או לא להיות?", יצרני בגדי־הים?

במהלך עבודתי כעורך־דין – עלה בידי לקרוא כמה פעמים את החוק הקובע סמכויות המועצה. לא מצאתי שם שיש למועצת פרי הדר סמכות לכפות על נשים צעירות להעמיד את גופן לרשות המועצה לצורך קידום מכירות הפרי. מכאן שההחלטה לעשות זאת היא של הנשים עצמן.

אם אחת הנערות היפות האלה שפירסמו בגופן את האשכוליות של המועצה, תחליט לגור עם החבר שלה ללא חופה וקידושין, יאמר על כך הרב שך שזו פריצות. במקרה כזה, הגב' שלוי תתייצב להגנתה ותטען שגוף הנערה שייך לה והיא בלבד רשאית להחליט מה תעשה בו.

אבל אם אותה נערה תחליט להשתמש בגופה לשם פרסומת – העיקרון הזה חדל פתאום לפעול. לפתע יתברר שזכותה של אשה להחליט מה תעשה בגופה תלוי בתנאי, והתנאי הוא שההחלטה תישא חן וחסד בעיני הגב' שלוי, שאם לא כן היא תקים קול זעקה ותצנזר את ההחלטה. כלומר – תתנהג בדיוק כמו הרב שך, רק מהצד השני.

מתעלולי הדיאלקטיקה הוא שהקצוות הקיצוניים של עמדות מנוגדות מוצאים את עצמם, מדי פעם, בשכנות מביכה זה לזה. אני סבור שפאנאטיות היא דבר מכוער, בין אם הנגוע בה הוא גבר או אשה. ברשימה שלי, שעליה יצא קצפה של הגב' שלוי, רק רציתי להתרות ש"נעמת", בהנהגת גב' לובלסקי, מתקרבת במהירות רבה ובמירה מסוכנת לגבול הפאנאטיות בעניין שוויון האשה.

מקוצר היריעה אני נאלץ להסתפק במה שנאמר. אשמח להרחיב יותר את הדיבור אם כתב־עת כלשהו ייתן לי הזדמנות לכך, כולל כתב העת של "נעמת".

תל־אביב — מרדכי הורוביץ

הגיל המסוכן

■ איפרופו הגיל המסוכן ("גבר לעניין" מס. 137). כספורטאי העוסק בספורט לשמו ולא לשם תחרות, לבריאות הגוף והנפש ולא למען פרסים, אני מכיר רבים וטובים שאינם מייחסים כל חשיבות לנושא החשמירה על טיפוח הגוף.

אנשים בגיל 45־50 מבצעים פעולות ספורט ספונטאניות ולא אחת אני רואה אותם נושפים ונושמים בכבדות בתום 15 עד 20 בריכות, או אחרי ג'וגינג מעייף.

לא תמיד יודעים העוסקים בספורט היכן הגבול המותר. אין כל בטחון שהספורטאים־לשעה הללו עברו בדיקה רפואית כלשהי בשנים האחרונות.

ואמנם – משיחות אתם אני מגלה שחברים אלה, או אחרים, אושפזו בבתי־חולים בעקבות התקף־לב. אותות המאמץ הרגעי הגדול ניכרו בהם והם נזקקו לטיפול רפואי של הרגע האחרון.

את כל אלה אפשר למנוע בדרך פשוטה: בדיקה שגרתית אצל רופא, תוך הקפדה על הוראות מתאימות.

חיפה — ישראל ישי

פיונטי: אין חדש תחת השמש...

■ רבות נכתב בעתונות על מעללי־המיטה של הכדורגלן הישראלי דרור פיונטי, המשחק כיום בליגה האנגלית. אך מעיון בספרה של קסאווירה הולנדר, בפרק "החלק הטוב ביותר של הגבר", מסתבר שפיונטי לא חידש, למעשה, הרבה. בכל אופן – הוא לא המציא שום דבר חדש. היו גם היו לפניו, כדורגלנים ישראליים שעמדו במבחן־כוחות אמיתי. במקרה הזה עם קסאווירה עצמה, דמות ידועה מאוד בחוג המיטה הבין־לאומי.

קסאווירה הולנדר

מדובר בביקורה של נבחרת ישראל בכדורגל בדרום־אפריקה, בשנת 1954.

להלן קטע מספרה של הולנדר בנושא:

"חוויה בלתי נשכחת עברה עלי בתחום הספורט והספורטאים, כמובן, כאשר הגיעה ליוהנסבורג קבוצת כדורגל ישראלית. היה זה זמן רב קודם לפני שהחלטתי לעסוק בזנות, וכולנו הוזמנו למסיבה דרום־אפריקנית משעממת וטיפוסית. למרות שחצנותם – חיבבתי מאוד ומתמיד את הגברים הישראליים, משום שהם חזקים, מלאי־מרץ, ושחומי־עור. הבחורים ההם נראו זרוקים ומשועממים מן המסיבה – בדיוק כמוני. וכך הצעתי שניכנס לשתי מכוניות ונרד לעיר, כדי לקנות עוף בגריל או משהו כזה.

"מובן מאליו שעצרנו בדרך באחד הגנים, וניהלנו שם סידרה שלמה של דפיקות ומציצות. כלך אחד מהשבעה שהצטרפו אלי למסע הקטן וכה, כמובן, לטיפול הולם. כל האירוע המסעיר הזה גרם לי להיות מיוחמת עוד יותר. וכך, מששבנו למסיבה, עברה השמועה מפה לאוזן, והגיעה – בשקט, אך במהירות מפתיעה – לאוזניהם של ארבעת הנותרים. 'טיפלתי' גם בהם, כל אחד בתורו, בחדר האמבטיה של המארחים"...

זהו הקטע מספרה של קסאווירה.

תל־אביב — ש. קל

שעת התשבץ

■ יום ב' אחר־הצהרים הוא אצלנו "יום התשבץ". כל המשפחה מתגייסת למפעל, המילונים מוכנים על השולחן וקרימה לעבודה.

הגם שמעולם לא זכינו בפרס, אנו ממשיכים למלא בדבקות אחר ההוראות ועוד ביום שני בשעות הערב נשלח פתרון התשבץ לתעודתו.

לעתים קרובות אנו נתקלים בשאלות שגם במילונים השונים אין אנו מוצאים מענה חד משמעי. זה רק מגביר אצלנו את המתח והציפיה לקראת הפתרון המיוחל.

ברכת יישר כח לאהרן כהן, העושה עבודה טובה, אמנם מתיסה אותנו במקצת, אך מהנה מאין כמוה.

פתח־תקוה — שלום זכס

מעוניין בשיקופיות

■ מעוניין בשיקופיות נוף מכל העולם, לקנות, להחליף או בהשאלה.

רני גרינברג, טלפון 253933(04).

כתובת עמותת הגדנ"ע

■ ב"גבר לעניין" מיום 28.3.88 התפרסם מכתב "גדנ"עים – מחכים לכם".

אודה לכם אם תואילו לפרסם את כתובת עמותת יוצאי הגדנ"ע. יש בוודאי יוצאות גדנ"ע רבות שלא אותרו, והן בוודאי תשמחנה לקבל פרטים נוספים על כנס הגדנ"ע.

הכתובת: תרצה דביר (האחוזה), גלבוע 54, חיפה 32713.

"יש תשובה" ו"נוע תנוע" – לרשותכם

■ האם יש סוגיה שמסקרנת אתכם? יש שאלה שמציקה לכם במיוחד, אך נראה שאין היא מספיק חשובה כדי שתטרידו מומחה? האם יש משהו שהייתם רוצים לדעת, אך לא היה לכם את מי לשאול?

★ "יש תשובה", מדורה של מעינה שגור, תמרח ותמצא למענכם את המומחים בשטחים השונים.

★ "נוע תנוע", מדורו של אברהם מורה, סגן עורך "מגזין אמור", יענה על כל שאלה בענייני רכב.

אנא הפנו שאלותיכם ל"מעריב", ת.ד. 20010, מיקוד 61200, ולציין על המעטפה עבור "גבר לעניין" למדור "יש תשובה", או "נוע תנוע".

גם אם לכם, כרגע, שום שאלה בעניין דחוף או מטריד – במדורים אלה תמצאו תשובות לשאלות שלא שאלתם, אבל טוב שמישהו אחר עשה זאת בשבילכם.

גבר השבוע

ד"ר עבד אל־דאני

■ בשריפה הנוראה שהיתה בבאר־שבע עטו רבים לעזור. אך ראש ועדת החקירה הבודקת את הנסיבות, אלוף (מיל.) גדעון שני, מצא לנכון לציין במיוחד את התנהגותו של ד"ר עבד אל־דאני, רופא מן הכפר הערבי נאעורה שבצפון הארץ, העובד זה שנים בבית סורוקה בב"ש ועושה גם תורנויות במד"א בעיר ובעיירה אופקים. לא רק שניסה להציל את חייהם של ילדי משפחת שמיאל שניספו באסון - זה היה תפקידו - אלא שגם הצטיין בסיוע לבאים.

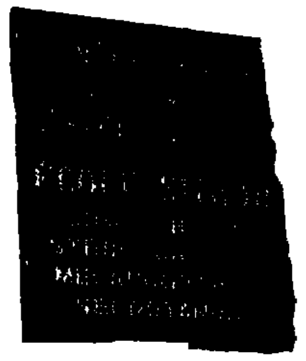

ברמן בגילגול שני

■ "איש השער" של "גבר לעניין" השבוע, הזמר בני ברמן, נהנה מאוד בהופעותיו ברחבי הארץ. למרות העובדה שלא היה כאן שנים רבות, יש עדיין מי שזוכר את שיריו ומתלווה אליהם באותה התלהבות כמו לפני שנים רבות.

מאז שובו, הספיק ברמן להקליט סידרת שירים מן העבר. תקליט חדש וקלטת ("בני ברמן - גילגול שני") יצאו לשוק בימים אלה ושוב יתנגנו להם ויושרו "שני קבצנים וחמורון אחד", "ספינת החלומות", "שיר הליצן", "כפונדק קטן", "לא כל יום - פורים", "פנסי העיר" ועוד.

לקראת יום העצמאות עסוק בני ברמן בהופעות רבות. בליל העצמאות יופיע בני ב"מקום בחוץ" ו"יקפוץ" לעוד אי אילו מקומות, ככל שיספיק לו הזמן והלילה...

לפתיחת מועדון "קטס", בצפון תל־אביב, שלחו הבעלים הזמנות מתוקות, תלתלי שנם לו בתוך מצעים ורודים ומבקש "העירו אותי בזמן בשביל סוס־שבוע". והבטיחו כי בפתיחה ישתתפו "אורחים רמי מעלה".

בזכות השכונה

■ בין השמות הרבים המוזכרים כמועמדים לכנסת הבאה, מופיע שמה של צפורה צור, פעילה ותיקה בנעמ"ת, שהחליטה להתמודד על מקומה ברשימה "העבודה" לכנסת הבאה. צור נחשבת לנציגת השכונות, בזכות היותה תושבת שכונת רמת־אליהו בראשון־לציון זה 40 שנה.

ההחלטה של צפורה לא באה לפני שנועצה בבעלה, דוד, עובד המחלקה לשיפור פני העיר בראשל"צ, ובשני בניה העומדים להינשא בקרוב. התשובה של "מועצת המשפחה" היתה חיובית.

הבעייה של צפורה: לפתות 17 חברות ב"עבודה" כבר הודיעו שהן לוטשות עין לאיוש אחד מחמש המקומות המשוריינים לנשים, לא כולל חברות הכנסת הנוכחית מטעם "העבודה" – שושנה ארבלי־אלמוזלינו, נאוה ארד, אורה נמיר ועדנה סולודר, המתכוונות גם הן להתמודד על מקומן בכנסת הבאה.

חריש לא מודאג

■ בכירי המפלגות אוהבים בדרך כלל לקרוא סקרים המעידים על עלייה בשיעור התמיכה במפלגתם, ומצטערים מאירך לגלות סקרים שאינם מחמיאים למפלגתם.

לא כולם, מסתבר, אוהבים סקרים מחמיאים דווקא. ח"כ מיכה חריש, שחבריו מנבאים לו קידום מהיר בקואליציה הבאה, אם תורכב בראשות "העבודה", דווקא אוהב לקרוא סקרים בלתי מחמיאים למפלגתו.

"אחד הדברים הטובים שקורים לנו היום", הוא אומר, "שהסקרים כבר לא מחמיאים כפי שהחמיאו ב־84'. אז היה הפער בינינו לבין הליכוד גבוה מאד בסקרים, אבל במציאות הפער היה רק בשני מנדטים לטובתנו, דבר שמנע מצד כלשהו להקים ממשלה צרה ואילץ את שני הצדדים להיכנס למיטת סדום של ממשלת השיתוף הלאומי. אם קורה לנו משהו טוב עכשיו, זה שהסקרים כבר לא מחמיאים. זה לפחות מאלץ את האנשים בכל הרמות לעבוד קשה, אם תאבי חיים פוליטיים הם".

מנחם רהט

הגדה מפלגתית

■ בין עשר מכות מצרים, ארבעה בנים וחד־גדיא, מה קראו מן ההגדה בליל הסדר, 180 פעילי מפלגת העבודה בחולון, בת־ים ואזור? לא תנחשו. זה היה מסר מוצפן, ממש כמו האפיקומן, מורפס באותיות מסולסלות וכרוך יחד עם ההגדה, שבו מסביר החבר יצחק אלישיב, מדוע רצוי להצביע בעדו כמועמד מתוך דרדרום של המפלגה, במקום בטוח בבחירות לכנסת. אלישיב, ראש המועצה המקומית אזור, החליט שזאת הדרך הטובה ביותר לתרור לתודעת בוחריו, כי ערב שלם מונחת ההגדה לנגד עיניהם וכך יהגו בו כמעט יומם ולילה. בעבר כבר נבחר כנציג המ־ חוז ואף הופיע ברשימת המועמדים לכנ־ סת, אבל רק במקום ה־52. האופטימיס־ טים האמינו שזה מקום ריאלי ולא כך היה.

יצחק אלישיב

עופר הילל

תמר גולן, סופרת "מעריב" בפאריס, ביקרה אצל שרידי יהודות טוניסיה

בית הספר היהודי הגדול של טוניס, אותו מנהל מר סימון, מנציגי הלובאביצים, היה סגור בעת סיורי בטוניסיה, בגלל חג העצמאות. בית הספר הזה מצוי ברחוב מרכזי בעיר, בשורת מבנים חסרי סימן הזכר כלשהו. לעומת זאת, בעת שיטוט באיזור המסחרי של הבירה, מצאנו את השלט "בית הספר סיטבון", הפועל עדיין ומנוהל על־ידי אחת המשפחות המפורסמות והידועות בקהילה היהודית הטוניסית.
בחלק מבתי הכנסת מצאנו תמונות עגומות, ערבוביה של שק עמילן ואריזות ריקות, יחד עם עטיפות רקומות של ספרי תורה, ארגזים, נרות נשמה ושאר תשמישי קדושה פגומים. מערים עספות בטוניסית, נאבל וספאקס; אין בידינו תצלומים מבתי הכנסת, כי המלווים היהודים שלנו פחדו להיראות בחברת זרים המצלמים את בית הכנסת. פה רואים שתי נשים, אם ובת, המכהנות כשומרות בית הכנסת הגדול של טוניס ב"שדרות החירות", Avennue de la Liberte. הן יושבות באולם תפילות קטן, צמוד לבית הכנסת הגדול. המקום נקי ומצוחצח יפה, נרות הנשמה העשויים עין, מאירים בנורות חשמל. שמות הנפטרים כתובים עברית וצרפתית. הנשים לבושות בסגנון האופייני לאיזור ג'רבה, ממנו באו. כתבה וצילמה: תמר גולן

מלון האישיות? מה פתאום. שמעון פרס לא ביקש. אבל חיים סמון, דובר ההסתדרות בירושלים, ביקש את הציירת ... ממנו לצייר את דיוקנו של החבר פרס. כשתמה המלאכה בא סמון, עם ניסן ..., מזכיר ההסתדרות בירושלים, לחבר שמעון והגישו לו את הציור. אתם שואלים למה פרס? "כי אחרי דוד בן־גוריון, תרומתו של פרס היתה השניה בגודלה ובמשקלה המגולי, לעם ישראל ולמדינת ישראל", דבר החברים ניסן ... וחיים סמון.

יהודות, קנדה!

■ דין וחשבון טרי באשר לעמדות דעת הקהל בקנדה כלפי ישראל, הביא עמו יו"ר אגף ... המפלגת העבודה, גדעון גזית, ... קיבוץ ... בצ־... , ששב ממ־... של שלושה שבועות לקנ־ דה.

גדעון גזית

זה שלא אוהבים לראות בטלוויזיה הקנדית את הדיווחים הקשים מההתנע־ חות ביו"ש - זה מובן מאליו. עכשיו בא גזית ומספר, שישראל הולכת ותופסת מעמד של צלע מכוערת בתוך השילוש הגרוע כדבריו, של דרום־אפריקה, דרום־אמריקה וישראל.

מה שמדאיג את גזית במיוחד, וצריך להדאיג את האחראים בישראל, היא העובדה שתרף ההסתה בטלוויזיה ומפי אישים בכירים בקנדה נגד ישראל, שות־ קת הקהילה היהודית. גזית מדווח במיס־ מך שהמציא למפלגתו בתום הסיור, כי שר החוץ ג'ו קלארק מפגין בפרלמנט ובהופעות אחרות עמדה עויינת כלפי ישראל, ואפילו מי שנחשב כידיד מובהק של ישראל אד ברודבנט, מנהיג המפלגה הסוציאל־דמוקרטית, תקף פעמיים בחו־ דש האחרון את ישראל.

על רקע זה תמה גזית שהגופים היהו־ דיים די פסיביים בתגובתם לדיווחי התיק־ שורת הקנדית ולהתייחסות הפרלמנט־ רית העויינת לישראל, ולעומת זאת הלו־ בי הערבי די אקטיבי בהפגנות ובהפצת חומר הסברתי, ואילו בקהילה הרפורמית בטורונטו ובמקומות אחרים נוטים לאמץ את עמדות שלום עכשיו.

לגזית יש שורה של המלצות, אבל אחת מהן פשוטה לביצוע מאין כמוה: "חסר חומר הסברה להפצה ובייחוד תוב־ רת ה'ספקטרום' שיש לה ביקוש אדיר, וכן כל חומר בעברית ובאנגלית מתקבל בשמחה".

מנחם רהט

העדיף את אילת

■ אבי פלקוביץ, המינוי הכי טרי של "אביה סונסטה", מלון חמש הכוכ־ בים של אילת. באחרונה מונה אבי לסמנכ"ל המלון. קודם לכן היה אחראי על המחלקה מספר 1 במלון – מזון ומשק־ אות.

אבי פלקוביץ'

יליד מושב אמונים (1956) ועד לגיוסו לצבא סייע למשפחתו בכל עבודות המושב החקלאי. סיים את ביה"ס התיכון בבאר־טוביה ומיד לאחר סיום השורת הצבאי (בחיל התותחנים) החליט: לא עוד מושב. רוצה תיירות. נרשם לבית־הספר במלון "יתד־ מור", שם סיים מגמת מינהל.

עובד ב"אביה סונסטה" מיומו הראשון של המלון. כיום הוא הסמנכ"ל. ומה הל־ אה? – "אני רק בן 32 ורווק. יש זמן".

בחולות מסוג חדש

■ יואל אוסטרוביץ, היו"ר והבעלים של המפעלים הפטרוכימיים בחיפה ועוד כמה עסקים בישראל הוא יהודי שמלבד חשבון נכון של עסקים אינו עושה חשבונות נוספים.

בימים אלו הוא חוגג את יובל הכסף לפעילותו בישראל. תאריך הדורש חגיגה. אוסטרוביץ המתגורר בחו"ל, חוגג בסטייל. הוא זימן לאולם מפואר במלון "הילטון" בתל־אביב כמה מידידיו הטובים הכוללים שרים כלכליים, אנשי תעשיה ומתליטנים אחרים. וכך אמר להם:

"ידוע לי שהנני נואם גרוע, לא תהיה לי בעייה להוכיח לכם זאת ולא ידרשו לכך מאמצים רבים. נוכחותכם מכבדת אותי מאד. יובל 'חתונת כסף' הוא בהחלט מאורע מיוחד, בעיקר כאשר נוכחים אורחים נכבדים כאלה, אשר בוראי מהווים תחליף נאות לכלות הנחמדות שנטשו אותי, כמו מקס פישר, סם רוטברג וארמנד דה רוטשילד.

"עלי להודות שרבר זה לא הטריד אותי במיוחד. הסתבר לי שהן בתולות, והכוונה היא לבתולות בשטח העשייה – ובכל אופן, מעולם לא היתה לי חיבה כלשהי לסוג זה. רוב מהומה על לא מאומה.

"אין ספק שעשרים וחמש שנות פעילות של המפעלים הפטרוכימיים הן סיבה טובה לחגוג. היחידה שיש לה סיבה להתלונן: היא אשתי. מאחר והקדשתי יותר ממחצית שנות חיי נישואי למפעלים הפטרוכימיים – פרשת האהבים הצדדית שלי. היא הבינה שכאן בישראל נכנסתי להריון ומכך לא היה מוצא קל."

לאוסטרוביץ היתה גם עצה למי שרוצה ללכת בדרכו להשקיע בישראל. שימו לב לדבריו: "המשקיע המגיע לנמל התעופה בן־גוריון עשוי להתקל בשלט מתוך 'הקומדיה האלוהית' של דאנטה אליגיירי, בשער הכניסה לגהינום: "אתם הנכנסים לכאן, נטשו כל". כך נתקעתי – והסתבר שהגהינום הוא לא כל כך נורא. לעתים אין דלק והתנור מושבת בגלל שביתות תכופות, וכך אני ממשיך להתקיים – ואולי אף נהנה מזה. יש כאן מקום ל'משוגע' נוסף כמוני".

מי המשוגע שאליו התכוון? – גם האורחים, כטוב ליבם ביין, לא ניחשו.

כמה שהם אוהבים לשיר. לפעמים בשני קולות. לובה אליאב, בראשי היקלטבי־ בארץ (מימין) ואורי גורדון, ראש מחלקת הקליטה בסוכנות (משמאל), עם רינת אפיר ואמנון ברנזון (מאחור) מכלים זמנים ב"קרוקודיל" בהרצליה.

מוסיקה במקום איום

הטלפון מהלך אימים על ח"כ פנחס גולדשטיין. במכתב לשר התקשורת, גד יעקובי, הוא שוטח בקשה מיוחדת במינה: להפסיק את האיומים המושמעים בתקליט של שירות מודיעין 14. ח"כ גולדשטיין מכוון למשפט החוזר ואוכר ללא הרף: אם קיים המספר המבוקש במדריך הטלפונים, אנוי, כי או יחוייב המתקשר בשלוש פעימות מונה.

בהצעתו לשר אומר ח"כ גולדשטיין: להסתפק בהשמעה אחת של "האיום" ולאחר מכן להשמיע מוסיקת רקע...

טל שחף

■ השיא של שבח ■ ח"כ שבח וייס זכה שוב, בדרכו בשנים האחרונות, בשיא מבחינת מספר ההוצעות מעל דוכן הכנ־ סת במושב האחרון של הבית. ... שבח וייס מחזיק בשיא זה לא רק במושב האחרון כי אם בסיכום הכולל של הפע־ לות בכנסת האחת־עשרה – ... במליאה. ח"כ וייס תמריץ אינו מסתפק בשיא הזה, ורשם לעצמו אחר נוסף: 1034 הופעות בפני הציבור והרוב!

המשך "שיחי" בעמוד 11

נתיב הבריחה של מתי דוד

אמו שמרה עליו מכל משמר והוא הצליח להישרד. בסיפור השואה היו גם גילויים אנושיים. קצין וורמאכט גרמני הבריח אותו מפולין לרומניה, שם מסרו לידי אביו. שלוש מבין ארבע אניות פליטים שהיו בדרכן מרומניה לתורכיה – ומשם לארץ – טובעו. על האניה שניצלה – היו בני משפחת דוד. עכשיו הוא חוזר לפולין, עם תלמידים. "טיפול בהלם" הוא קורא לזה.

אלכס דורון

יותר מארבעים שנה ניסה מתי דוד להרחיק את סיפורו. כשבא לכאן ונקלט בקיבוץ רמת־יוחנן, שמע איך הנערים המקומיים מצביעים ולועגים מאחורי הגב לילדי־שואה כמוהו ומכנים אותם "גחלייצים" (גח"ל – גיוס חוץ לארץ), "סבונים". עתה כאשר הוא נוסע לשם, חוזר אל מחוזות ילדותו, לתרבות, שפה ואווירה שמהן נעקר כשהוברח במזוודה, שבים אליו כל הזכרונות מהם ביקש לברוח. בכל נסיעה נוספים פרטים שנשכחו ושמשלימים את הסיפור המיוחד הזה. סיפור הראוי לסרט.

מתי דוד, 54, מדריך טיולים, אומר שבנסיעות הללו לפולין, עם תלמידי תיכון, הוא סוגר, למעשה, מעגל אישי. לפני כמה ימים יצא בראש משלחת תלמידי תיכון מהרצליה ואחר־כך יחזור לשם עם עוד משלחת דומה. השיא יהיה בסוף שבוע זה, כאשר תגיע "הרכבת האווירית" היהודית, לסידרת אירועים לציון 45 שנה למרד גיטו וארשה. כ־2000 יבואו מכל העולם – בני נוער ואישי־ציבור – כשליש מהם מישראל. האירועים יכללו את "צעדת החיים", 5 ק"מ מאושוויץ לבירקנאו, במסלול "צעדת המוות" ההיא; חידון הגבורה והשואה שייערך ליד אנדרטת המרד של הפסל רפפורט בוורשה; טקס גילוי אנדרטה חדשה במרכז הבירה הפולנית, במקום שבו עמדה תחנת הרכבת, ה"אומשלאגפלאץ"; פגישות עם פרטיזנים ולוחמי הגיטאות ואפילו מירוץ־שליחים מרתוני, שבו ירוצו עשרה רצים את המרחק (42.5 ק"מ), יוזמה ספונטנית של שני ספורטאים פולנים.

חלק מהאירועים ישודרו בטלוויזיה לארה"ב ולישראל. חיים טופול ינחה את החידון, שאת שאלותיו חיבר ח"כ פרופ' שבח וייס, מניצולי השואה. עמותה בין־לאומית מטפלת בתוכניות השונות ושמותיהם של אח"מים מהעולם מפארים אותה, ביניהם חבר הפרלמנט הבריטי גרוויל ג'אנר, פרופ' ארתור הרצברג, פיליפ קלוצניק וסנטור דניאל מויניהן מארה"ב, סימון וייל, נשיאת הפרלמנט האירופי לשעבר מצרפת, בנוסף כמובן לשרים ואישי ציבור מישראל.

"אני מאמין בחינוך בהלם", אומר מתי דוד. "בנסיעות הללו לפולין, עם תלמידים, אני מדגיש לפניהם שהקיום היהודי איננו נצחי, אינו וודאי ואינו בטוח, אם לא יושתת על עוצמה צבאית, אחדות פנימית ותבונה מדינית. חובה על הדור הצעיר לשמור מכל משמר על הנכס הגדול ביותר שיש בידיו: המדינה, העצמאות, החופש. זה נשמע 'ציוני' ופאתטי, אבל כל החיוכים והערות הלעג, נמחקים במיפגש הזה, שם בפולין, עם הזכרונות. אחרי הביקורים בפולין, הנערים הללו משתנים לבלי היכר, כל הפרופורציות משתנות. אני עד לכך בכל נסיעה".

אבל זה איננו הסיפור שלו, אלא רק סופו, מסקנתו.

"הילד מאריאן מתבקש למפקדה"

מתי דוד נולד בלבוב (למברג) באזור שהיה מושפע עמוקות מתרבות גרמנית ושרוב היהודים בו היו מבוססים. רבים ממייסדי 'השומר הצעיר', למשל, באו משם". אביו, עו"ד חיים דוד, ששלט בשבע שפות, והתפרסם בשנות ה־30 כשזכה במשפט ירושה שניהל עבור משפחת אצילים איטלקית, בעלת רכוש רב בפולין. "אבא גבר במשפט הזה על סוללה של פרקליטים גדולים ובתמורה להצלחתו במשפט, קיבל מהיורשים ארמון ושתי אחוזות גדולות. בכל גליציה דיברו אז על המשפט הזה".

בעקבות ההצלחה במשפט החליט האב לרכוש קרקע ופרדסים בפלשתינה־א"י ולהצטרף לכמה מחבריו, שכבר היו בבית־אלפא וברמת־יוחנן. "אבל אז פרצה מלחמת העולם השניה. אבא גוייס לצבא וקיבל דרגת קצין. עם היחידות הפולניות שהחזיקו מעמד כשלושה שבועות מול הפלישה הנאצית, נדד אבא והתגלגל איכשהו עד רומניה. אמא ואני נשארנו בלבוב, בגיטו. היינו כשלושים איש מבני המשפחה המורחבת, בתנאים של עוני ומחסור, דיור בכוכים, רעב, מחלות, פחד, גדרות, שומרים חמושים, יציאה לעבודה עבור מכונת המלחמה הגרמנית – לפני המשלוחים להשמדה. אמא, אני זוכר היטב, היתה מביאה אותי בתוך מעילה הרחב, כדי שאהיה לידה בשעת העבודה".

כשחיסלו את גיטו לבוב והחלו לעסוק במשלוחים לאושוויץ, הקימו הגרמנים את מחנה המעבר ינובסקה. ריכזו שם כ־30 אלף איש, שהושבו על קרקע חלקאית, מוקפים גדרות תיל. משפחות־משפחות היו שם, בהמתנה לחריצת גורלם.

"לפתע נשמעה ברמקול פקודה, בגרמנית, לכל מי שאיננו אזרח פולני, אלא בעל נתינות זרה, להתייצב מיד במיפקדת המחנה. אמא תפסה אומץ והימרה. היו ברשותה תעודות שהיא יהודיה פולניה, אבל בהחלטה של רגע, אזרה עוז ובקור רוח ניגשה למפקד המחנה ואמרה כי היא נתינת רומניה ודורשת שישחררו אותה. וכך היה. ללא בדיקה, ניתנה הוראה לשחררה מיד מהמחנה. לפני שעזבה את חדר המפקד אמרה לו שבחוץ ממתין בנה, אני. היא נשאלה לשמי ושוב בתושיה של שניות, מבלי להתבלבל, בקור רוח, אמרה ששמי מאריאן (הכינוי הפולני שלי), ואז, בעודה במיפקדה, נשמע שוב הרמקול קורא 'הילד מאריאן, הילד מאריאן, יתייצב מיד אצל מפקד המחנה'. ניתנה הוראה לשחרר את שנינו. משלושים אלף איש שרוכזו בינובסקה שרדו רק 60, שלא נשלחו להשמדה, חלקם בעלי נתינות זרה. אמי ואני ועוד אחות אחת של אמי, ש'השתחלה' לשיחרור הזה – עזבנו את המחנה.

"כשפתחו לפנינו את השערים, לחופש, בליווי הפקודה 'לכו!', התעוררה הבעיה: לאן? למי? כיום, כשאני חושב על כך, אני תוהה איזו משמעות היתה אז למושג חופש, שיחרור. לבוב היתה עיר של פולנים ואוקראינים אנטישמים. היתה סכנה של הלשנה. בכל זאת פנינו תחילה לביתה של אשה אוקראינית, נוצריה, פרניה שמה, שהיתה פעם אומנת לכל משפחת אמי, בילדותה. היא סיכנה את חייה אבל הסתירה אותנו בחדרה. בינתיים נתגלתה מורסה בגרוני ונזקקתי לעזרה רפואית דחופה. בביתה של האומנת לשעבר, היה שוער, אנטישמי, וחובה היה להיזהר מפניו. במקביל, לקתה האומנת עצמה בטיפוס. אמא עמדה לפני בעייה: איך להציל את חיי האשה, להזעיק עזרה מבלי שאנו נתגלה ונסכן את חיינו. היה ברור שבמצב כזה, עלינו לעזוב את הבית ומיד. זה היה מבחן מוסרי ממדרגה ראשונה. ושוב, האשה הזאת, קיבלה החלטה מרחיקת לכת. היא נטלה אותי בידיה, בלילה, ועזבה את הבית בלי שהשוער ירגיש".

מכאן פנו מתי ואמו למשפחת רופא שיניים פולני, שאשתו היתה ידידת האם. "כשבאנו אליה, אמרה לה אמי בפשטות: 'חיינו בידיך' והפולניה הסתירה אותנו מידיעת בעלה האנטישמי, שדעותיו נחשפו רק לאחר שפרצה המלחמה. היא סידרה לנו מסתור אצל עוזרת הבית שלה, בכפר ושילמה לה על כך בכסף רב. כחצי שנה היינו בכפר, בבור שכוסה בערימות קש. ביום הסתתרנו מתחת לקש ובלילה הסירו אותו מעלינו, לכמה שעות, כדי שנשאף אויר ונקבל מעט מזון. אשת הרופא היתה הקשר היחיד עם העולם החיצון".

קולונל ה"וורמאכט" העביר המכתבים

מתי ממשיך בסיפורו: "אבא היה אז בבוקרשט, כפליט, ברומניה, להוציא אירוע בודד, לא פגעו לרעה ביהודים. בדרך בלתי ברורה לי, יצר אבא קשר מורכב מאד עם קצין גרמני בכיר, בעקבות היכרות עם מנהל מפעל גומי מקומי, אדם ממוצא פולני. קצין הוורמאכט, קולונל פון־ליקל, רוקח במקצועו מהעיר דואיסבורג, היה מפקד רכבות המטענים של הצבא, שנעו בקו ברלין־לבוב־בוקרשט ומשם לנמל קונסטאנצה שעל שפת הים השחור. כנראה שאבא הניח שגורלנו ידוע לאשת רופא השיניים ובאורח מוזר למדי, החליט להפקיד בידי פון־ליקל מכתבים אלינו, שהגיעו לידי אשת הרופא וממנה, אלינו למקום המיסתור שלנו בכפר.

"כך התחדש הקשר עם אבא. בפעם הראשונה מסר הקצין את המכתב בעצמו ואחר־כך הגיעו שאר המכתבים באמצעות מבריח אוקראיני, שעשה כנראה עסקים אפלים שונים עם קצינים גרמנים. כאשר אני מהרהר בכך, אני מגיע למסקנה שמדובר בקשרים השייכים למושגי גיהינום – ואולי משום כך יש כאן הרבה מאד מיסתורין וחוסר היגיון".

"באחד הביקורים החשאיים הללו נמסרה לאמי ההודעה שהמבריח יבוא ליטול אותי עמו, כדי להביאני לרומניה, לאבא. נקבע מועד למסירתי לידיו. אמא שוב נאלצה להתמודד עם החלטה גורלית: להאמין למבריח ולקצין הוורמאכט – או לא? למסור לידיו את ילדה היחיד, כשקיים חשש לחוסר סיכוי שתראה אותו בהמשך – או לא? אבל אמא החליטה ומסרה אותי לידי המבריח האוקראיני. שום דבר לא עזר לה לחלוטין. נפרדנו – אני לעתיד לא ברור ואפוף תעלומה ואמא חזרה לבור, למיסתור שמאחורי הקש, עם כל הפחדים הקשות.

"המבריח אמור היה להביאני לתחנת רכבת ולמסור אותי שם לידי הקצין הגרמני. אני זוכר עד היום את דבריו: 'ילד, אינך מכיר אותי, אל תדבר איתי, רק לך אחרי כמו צל'. ניכר שגם הוא פחד מכל העניין. הייתי בן שבע וביצעתי באינסטינקט אנושי בסיסי כיתר של הקיום, את כל הוראותיו – ובקפדנות. עשינו את הדרך לתחנת הרכבת ברגל ובחשמלית. בתחנה היו רוב הנוסעים אנשי הצבא הגרמני או עובדי המערכת הצבאית. מעט אזרחים ניראו בשטח. בין המבריח לקצין ההיסעים של הרכבת, היתה איזו טכניקה של הידברות. מכל מקום, כשהחלה הרכבת לזוז, נפתחה לפתע דלת באחד הקרונות והמבריח האוקראיני הטיל אותי פנימה, לידי קצין גרמני, אלמוני לגבי. כך, ברכבת צבאית גרמנית – החל נתיב ההצלה שלי.

"נפלתי לידי סגנו של פון־ליקל המסתורי והוכנסתי מיד לתאו. עשרים שעות בילית בתא הזה, במהלך המסע. פון־ליקל וסגנו ניסו להרגיעני, האכילו אותי ומכיוון שלא ידעתי שפה אחרת, 'שוחחו' שתי ידיים ובעיניים. הם הראו לי מזוודה גדולה, במרומי המדף שבתא. הבנתי שעלי להיכנס לתוך המזוודה ולא לגלות סימני תנועה, בעיקר בביקורות השיגרתיות של המשטרה הצבאית בתחנות הגבול השונות. המזוודה הוכנה מראש. גם היו בה חורי אוורור".

בתחנה לפני בוקרשט, בעיירה מבודדת, המתין האב וקיבל את מתי מידי הקצין הגרמני. "עד היום אני תוהה מדוע סיכן עצמו פון־ליקל ובעבור מה. אינני יודע אם קיבל תמורה כספית על כך, וממי. ידוע לי שבדרך זו הבריח עוד ילד יהודי. ברור לי, כי משפחתי לא שילמה לו, ישירות, על מעשהו הנדיר".

"אמא נשארה בגיא ההריגה, בפולין, במיסתור שלה, ליד לבוב – אך הקשר המיוחד בינה לבין אבא בבוקרשט, נמשך גם אחרי שהגעתי אליו. זמן מה אחרי שהציל אותי, נחלץ פון־ליקל והמבריח האוקראיני שלו, כדי להביא את אמא. הוא הבריח אותה דרך משמרות הגבול הגרמניים, לבושה בבגדי איכרים. לרגליה היו סמרטוטים במקום נעליים וכך הם צעדו עשרות ק"מ ברגל".

"פילגשו" של הקצין הרומני...

המבריח ידע היטב את כל תנועות הצבא הגרמני באזור, מיקום המשמרות, מערך הפטרולים, מספר הכלבים ונתיב התנועה הקבועה שלהם. הוא אפילו הצטייד בפתיונות לכלבים ופיזרם באמנות רבה. קטע אחד בנתיב מסעם, היה ברכבת נוסעים וכשנדרשו בביקורת להציג תעודות זהות, הסביר המבריח לשוטרים כי האשה שאיתו אילמת והציג במקומה תעודה מזוייפת, שהוכנה מראש...

"אמא הובאה לעיר יאסי ושם נעלם המבריח. כדי שתתאושש מהדרך, נמצא לה מחסה שהוכן מראש, אצל משפחה יהודית. קצין רומני שהובא לבית ליווה אותה בהמשך הדרך, לבוקרשט. היא הולבשה אלגנטית והוצגה בכל מקום כפילגשו של הקצין הזה. כך התאחדה המשפחה מחדש.

"סידרו לי תעודת פליט פולני. קיבלתי דרכון פולני שהוצא בבוקרשט בידי נציגות שוויץ ברומניה. כל הפרטים היו מזוייפים. קראו לי שם מאריאן טאדאוש וואווזאק. תעודה נוספת קיבלתי ממשטרת הזרים הרומנית. אף כי הוצגתי בכל מקום כנוצרי, למדתי כשבעה חודשים בבית ספר 'תרבות' היהודי בבוקרשט.".

בתחילת 1944 אישרו שלטונות רומניה יציאת ארבע ספינות פליטים לתורכיה, אלא שעד להפלגה טרח מישהו להלשין באוזני הנאצים. התוצאה: שלוש ספינות טובעו והרביעית, הספינה התורכית קאזבאק, הגיעה לאיסטנבול. משפחת דוד היתה על סיפונה. "נציגי הסוכנות היהודית טיפלו בנו ומיהרו להעלותנו על רכבת שיצאה דרך חאלב בסוריה, ללבנון – והגיעה לעתלית. כך עליתי לא"י".

אבא דוד העדיף שמתי יתחנך בקיבוץ רמת־יוחנן, שם היו לו ידידים רבים. הוא נפטר סמוך למלחמת ששת הימים. האם מתה לפני כשלוש שנים. פרטים לא מעטים בסיפור המופלא הזה אינם נהירים עד היום. "הם סירבו להרחיב עליו את הדיבור ונטלו עמם את הסוד".

"לימים", אומר מתי דוד, "ניסיתי לברר מה עלה בגורלו של קצין הוורמאכט, פון־ליקל. באמצעות אישים שונים, לרבות הקאנצלר הסוציאליסט וילי בראנדט והשר יורגן וישנייבסקי, ביקשתי פרטים על מצילי. בסופו של דבר נתגלו לי העובדות הבאות: לפני סיום המלחמה הואשם פון־ליקל בהברחות, נשפט ונכלא. לא הואשם מעולם בפשעי מלחמה. הוא נפטר בדואיסבורג, כמה שנים אחר שיחרורו מהכלא, אחרי חיסול הרייך הנאצי. זמן מה הייתי בקשר מכתבים עם אלמנתו, אבל גם הקשר הזה פסק עם הזמן. היו לי שאלות לא מעטות שרציתי להציג לה – אך לא זכיתי למענה".

מתי דוד כיום.

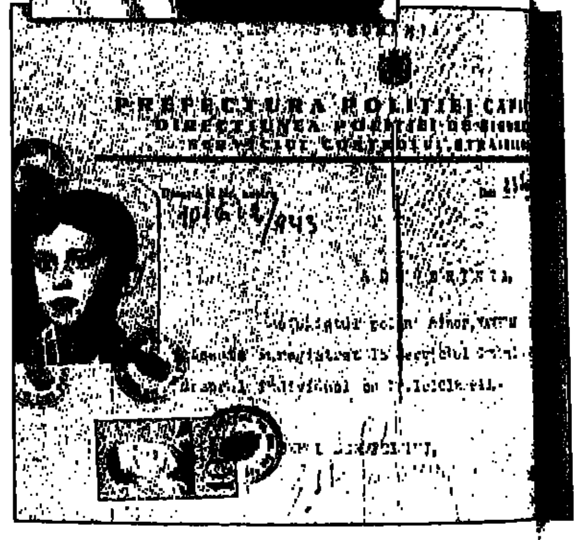

תעודת הפליט שלו שהוצאה ל"מאריאן" ברומניה.

הדרכון הפולני המזוייף על שמו של מאריאן טאדאוש וואוזאק.

עולם הפוך

ביום נוקד — בלילה רוקד

חלומו של טל העיקרי: "מתי תהיה לי טכניקה כמו לבארישניקוב". צילום: אירית אלמוג

לטל קוסוביץ', קיבוצניק בן 22 מדליה, אין יום ואין לילה. לפני כשלוש שנים החליט הנוקד בדיר הכבשים של הקיבוץ להיות רקדן באלט מקצועי. ישר מהדיר הוא ממהר לחיפה, שם רואים אותו בתפקיד הראשי בהצגת "לה בוטיק פאנטאסטיק", המופע החדש של להקת באלט חיפה.

חניתה הלוי

חייו של הצעיר מתנהלים כ"עולם הפוך". "היום האמיתי מתחיל אצלי בשלוש אחה"צ, כאשר אני מגיע לסטודיו בחיפה, רוקד 'נון סטופ' עד 11 בלילה, חוטף שווארמה בפיתה, חוזר לקיבוץ – ישר לדיר הכבשים, שם אני עוכר, מנקה, חולב, מטפל ומשגיח על 300 כבשים, גומר יום עבודה רגיל וחוזר חלילה. כך שישה ימים בשבוע. בשבת אני רוקד כל היום".

טל קוסוביץ', 22, אינו זוכר מתי ישן לילה אחד שנת ישרים. "פשוט שכחתי. אני חוטף שינה פה ושם, בעמידה. צריך להספיק את מה שהחסרתי במשך 16 שנה שלא רקדתי".

"העולם ההפוך" החל מעט לפני שחרורו מצה"ל. אז החלה לתקוף אותו "קדחת הריקוד". באחד הימים ניצב החייל הצעיר בפתח אולם החזרות בבית אבא חושי בחיפה, נחוש בדעתו: "אני צריך ללמוד ריקוד באלט... כל רגע שאיני רוקד – זה ביזבוז"...

"כאשר באתי לראות שיעור באלט – חטפתי שוק. עמדו מולי שני רקדנים עם טכניקה מעולה. לא העזתי להתקרב אליהם", נזכר טל. למזלו, גילו אותו אדם ואילנה פסטרנק. השניים, לשעבר רקדנים סולנים בלהקות חשובות ברוסיה ובארה"ב, וכיום מנהלי בית-ספר למחול, המשלב בתוכו את הוראת המחול עם עיקרים של תורת הגוף והנשימה מהמזרח הרחוק. הם מדריכים את להקת הבאלט חיפה, שרוב רקדניה הינם בוגרי בית הספר.

הפסטרנקים עשו חשבון מהיר והחליטו שלטל יש כשרון תנועה ושמיעה מוסיקלית מצויינים. טכניקה אין לו אמנם, אך כדאי להשקיע בו.

וההימור הצליח. אומר אדם פסטרנק: "מה שטל קוסוביץ' עשה עם הגוף שלו בשנתיים שהוא רוקד אצלנו – לדעתי זה פשוט מטומורפוזה. הוא הגיע אלינו בריון אמיתי, 75 ק"ג על גובה של 170 ס"מ. כיום הפחית 10 ק"ג ממשקלו ותראי לאן שהוא הגיע".

שנתיים וחצי לאחר אותה "החלטה גורלית", מופיע טל קוסוביץ', הקיבוצניק מדליה, בתפקיד הרקדן הראשי ב"לה בוטיק פנטסטיק", המופע החדש של להקת הבאלט חיפה, בכוריאוגרפיה של אדם ואילנה פסטרנק. בלהקה – 36 רקדניות וארבעה רקדנים שיציגו שבעים תלבושות שונות על רקע תפאורה ססגונית שעיצבה ותיכננה לימור מטיסים.

מי שרוקם חלומות של ריקוד – עושה את זה, כדרך כלל, בגיל צעיר מאוד. אצל טל קוסוביץ' היתה "הצתה מאוחרת". הוא החל לרקוד ממש רק בגיל 19 וחצי, וגם זה במקרה.

"בגיל 16 תפסה אותי, בעת ארוחת הערב, אחת מבנות בית-הספר, שנה מעלי, ואמרה: 'אני רוצה שנרקוד ביחד במופע מסויים במסגרת ביה"ס וגם נופיע בפני החבר'ה ככל מיני הורמוניות'. הופענו במשך שנה, נהנינו, וכך – פנייה מקרית אלי בחדר האוכל, הביאה לכך שכיום אהיה רקדן מקצועי".

אף אחד לא התייחס אז לדבר ברצינות. גם לא אמו, שהיום היא ה"גרופי" מס. 1 שלו, תומכת, מעודדת, ומלווה אותו לכל המופעים. אביו נהרג ב-1969, בעת מלחמת ההתשה ליד תעלת סואץ. טל היה אז בן 4.

בקיבוץ לא ידעו בדיוק "איך אוכלים אותו". "הייתי מורד וחולם מיסודי. לגביהם – הייתי ונשארתי הילד החריג, שעושה ורואה דברים בצורה אחרת. תמיד הסתובבתי מחוץ לכתה, עשיתי רק דברים שהיו בראש שלי. מאז שאני זוכר את עצמי – אהבתי מוסיקה קלאסית. כולם שאלו מה לילד קטן ולמוסיקה קלאסית. הייתי מחובר עם אוזניות לפטיפון ומעניין שאף פעם לא רקדתי לצלילי המוסיקה. רק הקשבתי".

טל קוסוביץ' הינו סיפור ה"סינדרלה" של הבלאט הישראלי. לפני שנה וחצי, כשלהקת באלט חיפה העלתה ערב קאמרי עם הרקדן אלי לזר, נאלץ לזר לנטוש את החזרות ולטוס לחו"ל. הזוג פסטרנק הביט כה וכה. שמו של טל קוסוביץ' הוזכר כמחליף ראוי ללזר. ומאז הוא שם.

"כשנבחרתי – נכנסתי ללחץ", נזכר טל, שלמעשה טרם הופיע עד אז על במה ולא רקד מעולם באלט קלאסי. "התחלתי מאוחר והייתי צריך לסגור פערים של טכניקה. עדיין לא היו לי כפות רגליים וברכיים מתאימות. רקדן מקצועי חייב שתהיה לו קשת גדולה בכף הרגל. אני מכיר את עצמי. מעולם אינני מרוצה מעצמי. עמדו לרשותי שלושה חודשים, שבהם הייתי צריך ללמוד שני פרקי באלט קלאסי, קשים מאוד, שבדרך כלל נלמדים במשך שנה. בנוסף – הייתי צריך לרקוד עם בת-זוג וגם לכך לא הורגלתי. אך לעורתי באה, דווקא, עבודתי כנוקד בדיר. עד לפני כשלוש שנים, לפני האוטומטיזציה של ענף החליבה, היינו צריכים להרים ולחלוב 300 כבשים בלילה. כל כבשה, מינימום 70 ק"ג. הרמת הכבשים גרמה לכך שרגלי וידי יהיו חזקים במיוחד, או מה זה כבר להרים את בת-הזוג שלי בעת הריקוד"...

"עבדתי כמטורף. לא היה לי יום ולא לילה. רק ריקוד היה לי בראש. בין אימון לאימון – הייתי מסתכל על תמונות וסרטים של רקדנים מפורסמים ומנסה לחקות את תנועותיהם. כל הזמן חשבתי מתי, מתי, תהיה לי הטכניקה הפנטסטית, כמו זו של מיכאיל באריישניקוב, מתי אקבל את את רגליו וגופו של הרקדן האמריקאי פורטוריקני פרננדו בוחונס ?".

טל קוסוביץ' יודע שקריירה של רקדן אינה נמשכת לעולמי-עד. "צריך להספיק מה שיותר, ואני הרי במיגור של כ-16 שנים. אני מקווה לא לאכזב את הפסטרנקים, שהם בבחינת הורי המאמצים. הצ'אנס שהם נתנו לי – ממש שווה אוצר". ■

ט י פ

המשך מעמוד 7

זה רעיון....

■ צריך רק עיניים פקוחות, טיפה של דמיון פורה ומחשבה ביצועית-שיווקית והרי לכם, למי-של, מתכון בטוח להולדת מוצר צריכה חדש.

זה מה שקרה לגיל טמיר, גבר בן 32, נשוי ואב לשניים. מעת גיל טמיר לעת היה הגבר, כלכלן במקצועו, מבקר במשתלות כדי לקנות הביתה עציצים ופרחים. במשתלות היה נתקל בכל מיני דשנים וחומרים כימיים שהחברה בה עבד היתה מייצרת, והנה הם משווקים באריזות של חברות שיווק שונות.

בין בדיקת עציצים להתייעצות על כמות הרישון ניצנץ בו רעיון: לייצר ולשווק ישירות לצרכן סידרת טיפוח לבית ולגן. הלך וערך מחקר שווקים שגילה לו כי לישראלי הממוצע (שאין לו שם וכתובת...) יש בממוצע 12 עציצים בבית, אליהם הוא קשור בנפשו. עם הנתון הזה – הלך והציע לחברתו לייצר דשן נוזלי באריזה חדשנית. הרעיון התקבל ועכשיו הבחור עוסק בשיווק וניהול קו הייצור של סדרת 'פלנטי' אותם ניתן למצוא ב-1000 נקודות מכירה.

וכבר אמרנו לכם מה בסך הכל צריך הבנאדם כדי לעלות על רעיון...

א. בן-שוהם

במוזיאון רמת-גן מגלים השנה אחרונה לראות את זוגותם של האמנים ממשי בית מגזין בדוד, במרים "על ליצנ את ישראל מהגולה של הנצרות. קשה לראות את הדיבורות מרוב משפטים המוזיאון, בהם ג'י ם ם ג. מגביל החברת שראלנו. (שטיין), שנתן הצגת התקופה ה א ב' ופי שריד.

טיפ-טיפים

■ אבא של המשקה מקרה יהיה השנה בן 85 ולכבוד זה החלו להוציא בצרפת את כל כתבי ז'ורז' סימנון. הכרך הראשון כבר הופיע, מחזיק 8 רומנים. כמה כרכים יהיו מעריצי סימנון מחשבים ומזמינים מדפים נוספים בספריותיהם, כי בשלב ראשון יראו אור 120 רומנים, מתוך ה-500 שכתב הסופר הפורה, יליד בלגיה.

■ בתמונה, אלופת הטניס בריס אוורט הראשון עם אלוף סקי בעבר והיום טלוויזיה אנדי מיל. תתכוננו לחתונה בשנה, אחרי ווימבלדון, איך אפשר לפני.

כיצד לכבוש את ליבה של כל נערה
תוך 5 דקות עם
קסם אישי

להזמנות בטלפון, 24 שעות ביממה-חייגו שרותפון 03-383838

הקורס "כיצד תפעיל קסם אישי" יגרום לכך שתפעיל את הקסם האישי שלך, בעבודה, במסיבות ואפילו... ברחובות!

זה נכון!

אתה במסיבה, חגעת נרגש, כל השבוע חשבת על הערב הזה. אמרת לעצמך לפני המסיבה "זהו זה, הפעם אעז להתחיל עם הבחורה שתמצא חן בעיני".

כל השבוע חשבת על כך והנה סוף סוף אתה במסיבה. יש הרבה נערות ואחת במיוחד שובה את לבך. אתה מסתכל עליה, חושב איך לגשת אליה ולא מעז. היא אפילו לא מבחינה בקיומך, וכך כל מהלך המסיבה. אתה רוצה לדבר אליה, להתחיל איתה ולא מעז.

המסיבה נגמרה ואתה חוזר הביתה בנפש נכאה. "שוב לא הצלחתי" אתה אומר לעצמך, "מה לעשות? איך לצאת מהפלונטר"? אז אתה מפסיק לחשוב כי אתה אומר לעצמך זהו זה, זה המצב, אין פתרון!

אנו אומרים לך אל תתייאש, יש פתרון! אל תניח מתחת לשפם... יש פתרון והפתרון הוא הקורס שלנו "כיצד תפעיל קסם אישי".

הכוח של המוח

המוח שלנו פועל, כידוע, כמו מחשב זעיר משוכלל ביותר. את המחשב הזה, אנחנו מזינים כל החיים בתוכניות ולפיהן שולח המחשב פקודות לכל מערכות הגוף והנפש.

ילד קטן, מקבל תוכניות מוכנות מהוריו ומהסביבה הקרובה, ולפיהן הוא פועל ומתפקד כל החיים.

גם אדם מבוגר ממשיך לתפקד לפי התוכניות שאחרים בנו בשבילו, בלי להיות מודע לכך.

ואמנם, אנשים מבוגרים רבים, מגלים לעיתים קרובות שהם חיים לא בדיוק כפי שהיו רוצים לחיות, ומוצאים את עצמם במצב שבו הם בעצם אינם מרוצים ממה שהם עושים או מהדרך שבה הם חיים.

היום כבר הוכח במדע כי מתוך 100% כח המוח אנו מנצלים 5% בלבד, כאשר 95% מתבזבזים. בקורס שלנו תלמד כיצד לנצל את אותם 95% שכוחם טמון הפוטנציאל שלך להרשים ולמשוך נערות.

הקורס נותן לך את הכלים והטכניקות להפעלת קסם אישי ורכישת לבה של כל אשה בה תרצה. הוא אינו חורש מכך מאמץ מקסימלי של לימוד ויצירת ידע ניתן ללמידה תוך שעה אחת בלבד!

השיטה פועלת תוך 5 דקות!

שעה אחת בלבד של קריאה ובזה תם הפרק הטיפוסי של ספה נגד ואסור הגלות עם נערות. לאחר אותה שעה, משתלמד את השיטה תראה כיצד היא פועלת תוך חמש דקות!

נשים התמסכנה לטעריכות שלך, הן תסתובבנה סביבך כאשר אתה נושא הלהטוטים, הבטחון העצמי שלך ישתפר והחיך ישתנו ללא הכר.

תוך חמש דקות בלבד של הפעלת השיטה יוזיו לך הקסם והכריזמה שאותן הנשים כל כך צריכות והגברים שואפים לרכוש.

אתה בטח חושב שאנו לועגים לך, איך אפשר שתוך חמש דקות אהיה מה שלא הייתי מעולם, ובכן בוודאי שמעת את האימרה כי "אין אישה שאינה ניתנת לכיבוש, אבל ישנם גברים שאינם יודעים לכבוש" - היכולת לכבוש טמונה בך, באותם 95% של מוחך שאינו מנוצל. השיטה שלנו להפעלת קסם אישי תוציא יכולת זו מן הכוח אל הפועל.

השיטה שתהפוך אותך לדב און ישראלי

האמן לי, עליך לקרוא את הקורס שהוא עדיין ומעשי ואינו עוסק בתיאוריה בלבד ואז יתנשם חלומותיך, תשיג את נערת החלומות שלך, תהפוך מושא לקנאה של חבריך. (דב און ישראלי)

צביקה היה בחור כמוך, גם הוא לא האמין כי יצליח אי פעם אצל נערות, והנה לאחר קריאת הקורס והפעלת השיטה הנלמדת בו הוא כותב לנו:

"אני איני מה שמכונה בחור יפה תואר, אך אני בעל חוש הומור טוב למדי. משום מה מעולם לא הצלחתי לשבוע עם נערה שבאמת חשקתי בה. או עם האשה היפה שחזרתי עליה. הקורס שלכם חשף לי טכניקה שמעולם לא שערתי כי יש בה כדי להתחיל עם אשה. אני מודע עד מה הפגישות. אם אין לי פגישה הייתי יודע שאני יכול ליצור אחת תוך זמן קצר ביותר. עכשיו אני מוקף על ידי נשים יפות נמשך כל הזמן. מה שאפילו מדהים יותר הוא שאני מודע פיזית מין רק לעיתים רחוקות. ידוע לי שאני הולך להשיג יותר מבפי שאי פעם שערתי לעצמי ואת בוודאי יתמיד אתכם להלסין. אילו ידעתם כמה נערות שהיו באמת יפות ביקשו ממני לשמן עימן! בכל הכנות, יהיה לי קשה להודות לכם די הצורך".

קח את עצמך בידיים!

אין זו פנטזיה, זו המציאות! גם אתה יכול, עליך רק לאמץ את "שלושה דיבראות" שיטת "מקסים האישי" שיטה שאין קל מאשר להפעיל לפי הנהגותיה והשלמתה לצורך הרחבת מעגל היכרויותיך.

מבלומנך בקורב מבטים מוכסמות מרצע שמשמעין את "שלושה דיבראות"!

כל מה שעליך לעשות עכשיו הוא למלא את ההזמנה המצ"ב ולשלוח אלינו בעל כרטיס אשראי ויזה/ישראכרט/דיינרס, מספר ההזמנה בטלפון 03-383838 קיימת אפשרות לשלם במזומן בבנק הדואר חשבון שילוקין 4-48641-4

שלח היום! הצעה מיוחדת

מבצע 12 ש"ח בלבד לקורא גבר לעניין

לכבוד

צ'יקו רוז מבצע "רב און אולימפי" ת.ד. 11117 תל-אביב, מיקוד 61110

☐ כן, הנני שמח להזמין בזאת את הקורס "כיצד תפעיל קסם אישי" (י"א 05) לביתי. רצ"ב ☐ ציק ☐ המחאה דאר ☐ אישור על התשלום לפקודת צ'יקו רוז ע"ס כולל 52 ש"ח בלבד.

שם משפחה: ______ שם פרטי: ______

גיל: ______ רחוב: ______ מס': ______

עיר: ______ מיקוד: ______ טל': ______

[illegible]

תאריך: ______ חתימת הברוחוים: ______

[illegible]

גבר לעניין 11/4

ד"ש חם מהונגריה
תולה

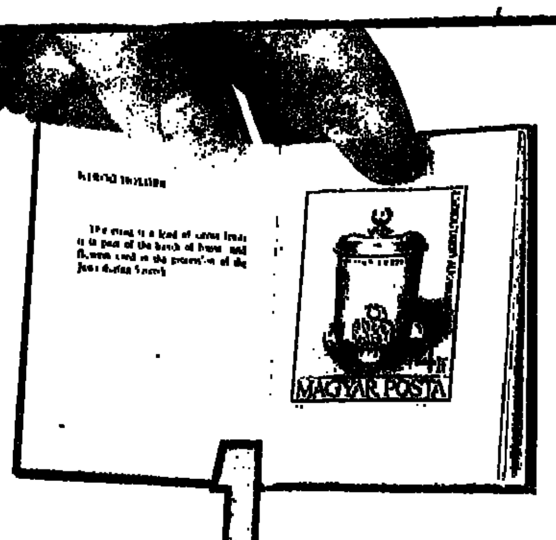

הספרון המיניאטורי של אמנות יהודי הונגריה שנשלח אלינו מבודפשט. צילום: שמואל רחמני

כתר תורה. פמוטים. כוס לאליהו הנביא. תיבת אתרוג. חנוכיית שמן. כולם מהמאה ה־19, כולם על בולים צבעוניים יפהפיים תוצרת הונגריה. הבולים האמיתיים מודבקים בספרון, כתוב אנגלית, אמנות יהודית הונגרית שמו. על כריכתו, לוחית נחושת עם מנורה שכאילו נלקחה מהסמל של מדינת ישראל. הספרון יצא לאור על־ידי מועדון הדפסי המיניאטורות ובטכסט מספרת ד"ר אילונה בנשוסקי על־אודות המוזיאון היהודי שהיא מנהלת בבודפשט. המוזיאון צמוד לבית הכנסת הגדול של בירת הונגריה ומתוך מוצגיו לקוחים גם תשמישי הקרושה המצולמים בבולים. הספרון הוא מזכרת מרגשת ממדינה שזו עתה מחדשת קשרים עם ישראל. הוא נשלח אלינו על־ידי עמיתה הונגריה, הנאה בכך שארצה מכבדת את אמונתם של שרידי היהודים החיים בה ואת קורבנות השואה, שגם זכרם מונצח באותו מוזיאון.

תהילה עופר

שחרר את הדרקון הנעול
שעשוע

הדרקון הנעול אינו סרט מיסתורין. זו בילבולת מאזל מעניינת, שתבחן את האינטלגנציה שלך ויכולתך הלוגית. מקור הפאזל במזרח הרחוק, הוא מבוסס על עקרון עתיק יומין ועיתוי הופעתו נובע מכך ששנת 1988 הינה שנת הדרקון. הפאזל ישעשע חובבים של מישחקי שכל: יש לחלץ לולאת מתכת מתוך 7 טבעות פלסטיות. תוצרת חברת מיי ווי מבריטון, בריטניה, יבואן צעצועי עוזי בע"מ. בקרוב בחנויות. יעלה כ־22 ש"ח.

בילבולת הדרקון הנעול. עקרון עתיק, ביצוע חדש

בועז קוסטר

מי ממצמץ מה ולמה?
מיצמוץ

קשה שלא לתהות על יכולתם המדהימה של ראשי מדינות ואישי ציבור – להימנע ממיצמוץ ועפעוף. גרמה, שעיניהם אינן זקוקות לאותה פעולת סיכה, שכל בן תמותה מבצע מדי שניות אחדות.

מחקרים מראים, שאדם מבוגר ממצמץ 15 פעמים בדקה. האם באמת נחוצים כל המיצמוצים הללו?

תינוק ממוצע מרטיב את עיניו בפעולת המיצמוץ אחת לשתי דקות. מספרם עולה בגיל הילדות המוקדמת, עד שהוא מתייצב על המספר המקובל אצל מבוגרים. אבל האמת היא, שרוב המיצמוצים אינם משמשים כל מטרה פיזיולוגית ראויה לשמה. הפסיכולוג ג'והן שטרן, מאוניברסיטת וושינגטון בסנט־לואיס, הצמיד לנבדקיו אלקטרודות, מצלמות אינפרא־אדום לצילום לילי ושאר מכשירי משחית, כדי לבדוק את הקשר בין המיצמוץ ומצבו הנפשי של האדם.

מסתבר, שככל שהאדם מתרכז יותר, הוא ממצמץ פחות. טייסים ממצמצים פחות. מטייסי משנה ונהגים שמתמרנים בעיר הצפופה ממצמצים פחות מנהגים שנוסעים על כביש מהיר.

"כשחשוב לאדם לקלוט מידע – הוא מעכב באופן פעיל את מצמוציו", אומר הפסיכולוג. נהג, הבודק את מהירות נסיעתו, ממצמץ גם כשהוא מתבונן במד המהירות וגם כשהוא חוזר להתבונן בכביש. אבל אם קלטה עינו ניידת משטרה בסביבתו, הוא יוותר על שני המיצמוצים ויבדוק את מהירותו בזהירות רבה יותר.

מיצמוץ רב יכול להצביע על מצב לחץ פסיכולוגי או פיסי. לדברי שטרן, כשריצ'רד ניקסון העיד בפרשת ווטרגייט – עלה מספר מיצמוציו כשנשאל שאלה שלא היה מוכן לקראתה. "רוב הפוליטיקאים למדו להסתיר את תחושותיהם בדיבור והבעות פנים, אך לא בעניין המיצמוצים". אין ספק, שאחדים מהפוליטיקאים שלנו אינם שייכים להכללה זו.

המיצמוץ יכול לספק מידע רב חשיבות על מידת עירנותו של האדם והעניין שיש לו במה שהוא עושה. עוצמת המיצמוץ ומשך קימת העיניים – יושפעו ממצב עייפותו והתרכזותו של האדם. העוצמה פוחתת והעין מאבדת עצמה זמן רב יותר כשהשעמום או העייפות משתלטים על האדם. מידע זה עשוי להיות רב חשיבות לגבי טייסים, עובדי עבודות רגישות ונהגים בכלל.

"כשאדם עסוק בפעילות מנטאלית, המיצמוץ יתבצע ברגע של הפוגה מהמחשבה – מצב מקביל להפסקת קליטת מידע חדש", אומר שטרן. אם תשאלו מישהו כמה זה 12 כפול 15, תוכלו לראות, שהמיצמוצים מתרחשים בסוף כל קטע מחשבתי. הנשאל מפרק את המספרים למרכיביהם, והמיצמוץ מסמל סוף של חישוב ביניים כלשהו. ומכל האמור מסיק שטרן: "המיצמוץ הוא פתח לתהליכי המחשבה שלנו", וכדאי לחשוב על כך בפעם הבאה שתנעצו עיניים מתייבשות בזולת או תבדקו מתי הפוליטיקאים שלנו ממצמצים למרות הכל.

תמי זילברג

"אקסטזי" יגרה את היצר
בושם

בשווייץ המציאו בושם חדש בשם אקסטזי, שעל־פי הפרסומת מעורר את התשוקה המינית אצל המריח אותו. גברים ונשים רגישים באותה המידה ועל כן, אומרת הפרסומת "אם יש לך, או לך עמית/ה בעבודה שברצונך לעורר, כל מה שצריך הוא לשים מעט 'אקסטזי' מאחורי האוזניים או בבית השחי – והמטרה תושג".

כך הפירסומאים, אך סקסולוגים אומרים שזה לא רציני, משווים את בושם התשוקה לתכשיר האמור להצמיח שיער על ראשי קרחים. אלא שהשווייצים נלהבים מהבושם החדש וקונים במרץ את אריזות הספריי הקטנות, שאפשר להחזיק בכיס.

שרי רובר
ז'נווה

כבר קראתם על פתרון הרנסנס שמציעה קבוצת רופאים קנדיים לאנשים שעל ראשם בוערת הקרחת. לוקחים שיער מהמקומות השעירים של האדם המתקרח ושותלים אותו במקומות שהתקרחו. חד וחלק. ועכשיו שלחו לנו ראשי הקבוצה, ד"ר לארי פרמטנט וד"ר פטר רוטברט, דוגמה של "לפני־אחרי" בראשו של מטופל בשיטתם. נטלו פיסות קרקפת שעירות מאיזור העורף, שתלו במקום פיסות קרחות מאיזור המצח – וזאת התוצאה. הקבוצה הקנדית פתחה מרפאה בתל־אביב ומתכננת מרפאות דומות בחיפה, ירושלים, באר־שבע ואילת.

עובדה

■ שומר על קשר. ■ כמה מכשירי טלפון מצויים בארמונו של השולטן מברוניי – 2,000. כן, אלפיים.

צה להיות חופשי
חיי אדם

ראובן כרי, קריירה שלישית. צילום: רוני קסטרו

ראובן כרי הופתע מאוד כאשר הקונה הראשון ביקש לרכוש את אחד מציוריו. לא צייר צעיר. החל בקריירה השלישית שלו לפני חמש שנים, לאחר שנים רבות בשירות בטחוני מרשים ותקופה בה היה נציג של חברה שווייצית בחוף השנהב. עד שהחליט "לעשות מה שאני רוצה ומתי שאני רוצה". לפני זמן־מה נערכה תערוכתו הראשונה, בגלריה יפו הישנה.

כרי נולד ב־1914 בעיירה גרמנית ובבחינת בגרות עמד בשנה מבשרת־רעות, 1933. אביו שלח אותו ללמוד בפאריס אך עד מהרה נמצא מעורב בתנועה הציונית. יצא להכשרה בלוקסמבורג ובאיטליה, עלה לפלשתינה־א"י ב־1937 והלך לקיבוץ קרית ענבים. אבל היתה לו כתובת נוספת, חשאית, במאפיית פת בירושלים, ששימשה כמטה לפעולות ההגנה. ב־1940 התגייס לצבא הבריטי והשתתף בקרבות הקשים באיטליה. עוד בטרם נסתיימה המלחמה, החל לעבור בעלייה ב' ובהמשך בשורת תפקידים בכירים, קודם בהגנה ואחר־כך בצה"ל. בין השאר היה סגן ראש אג"א ויועץ כספי במטכ"ל, "אפילו שלא היה לי כל מושג בענייני כספים כאשר נכנסתי לתפקיד". כנראה שבהמשך כבר קיבל מושג, שכן עמד בראש משלחות הקניות של משרד הבטחון ברומא ובבון. ב־1970 הרגיש כי הגיע העת לפרוש מהצבא.

"אין לי כל נסיון בבנייה", השיב אז למיליונר משה מאיר, ראש חברת בנייה שווייצית שפעלה באפריקה, כאשר הציע לו לנהל פרוייקט בנייה באביג'אן. גם שם קיבל את הנסיון בשטח ונשאר באפריקה 12 שנה, לרבות בתקופה בה רכשה ממשלת חוף השנהב את הפרוייקט והמשיכה להעסיק אותו. עד 1982, כאשר, בגיל 68, אמר ראובן כרי לרעייתו מרי: "די. מעתה אני רוצה לצייר".

הוא רואה אתגר תמיד גם בקריירה השלישית: "הציור כרוך במאבק מתמיד. מאבק בין היד המסרבת לציית להוראות המוח; מאבק עם הצבע שאינו יוצא בניואנס הנכון, עם המכחול שלפעמים אינו מציית". התערוכה הצליחה ובגלריה רמזו לו שבעוד שנה־שנתיים יהיו מוכנים לארח אותו שוב.

אינגה דויטשקרון

"מדריך להשגת נשים"

מבצע! כל הגישות הנכונות לנשים ומשפטי הפתיחה 15 ש"ח בלבד!

יש לך בעיות במציאת בחורה? אינך יודע איך להתחיל עם נשים? אתה ביישן וחסר נסיון? אל דאגה – מרגע זה נפתרה הבעיה. שיטת ה־B.M.S. "להשגת נשים" תלמד אותך איך להתגבר על כל פחדיך באופן התנהגותי (ביהויוריסטי). בתוך 30 דקות תלמד את כל הגישות הנכונות לנשים, משפטי הפתיחה וכל שאר הטכניקות להתחיל עם נשים, שלא הכרת מעולם. שיטת ה־B.M.S. תלמד אותך איך להקרין סקס במידה הנכונה. ואיך להביא לכך שנשים תשאפנה להיות בקרבתך. והעיקר, היא תלמד אותך איך, מתי, והיכן לגעת בהן. חשיפה תעזור לך להשיג התאמה מוחלטת בינך לבין בת זוגך.

מלא ושלח את ההזמנה. ניתן להזמין באמצעות: ויזה, ישראכרט, דיינרס, בטל' 052-450927. ניתן לשלם במזומן בבנק הדואר חשבון סילוקין 4812912 או בהמחאות דואר.

לכבוד בווריזמת (ישראל) בע"מ, מחזיקי הזכויות הבלעדיים של שיטות ה־B.M.S., ת.ד. 87 רמת השרון 47100.

כן, אני מעוניין להרחיב את מעגל הכרותי. אני מעוניין בהצלחה בקרב יזמון תחלש, הצלחה בממדים שעוד לא היו לי...

מצורף סך ______ ש"ח בהמחאה מס' ______ בנק ______

☐ שלחו לי את "מדריך הקלה להשגת נשים ולהרחבת מעגל הכרותי באמצעות שיטת ה־B.M.S." – 46 ש"ח.

☐ שלחו לי את "כל הגישות הנכונות לנשים ומשפטי הפתיחה באמצעות שיטת ה־B.M.S." – 15 ש"ח.

שם ______ חתימה ______

כתובת ______

12 מושבעים בכלא 4

עבריינים מעמידים את עצמם במקום שופטים. זה הסיפור מאחורי הצגת "12 המושבעים" שהכינו החיילים האסורים בכלא 4. סיפור שממנו הם לומדים כי "כולנו טועים, כולנו בני־אדם".

עמית דובקין
צילם: נאור זהב

שעה אחת. שעה שבה תריסר אסירים במדי זית צבאיים, מחליפים זהות והופכים להיות קבוצת מושבעים ניו־יורקית, במכנסי גברדין ובחליפות נוסח שנות החמישים. שעה שבה שוכחים אלון בוזגלו, זוהר טהבש ויגאל אפללו את חומות הכלא, המיסדרים ועבודות החוץ. הם המחליטים. אסירים/מושבעים המחליטים אם לשלוח נער מאיזור מצוקה שרצח את אביו אל כסא החשמל – או לחופש.

12 המושבעים, מחזה בן 35 שנים מאת ראג'ינלד רוז, מחזאי ותסריטאי אמריקני. כעת מציגים אותו בכלא 4 הצבאי, במסגרת פרוייקט שיקום אסירים. המושבעים שבחר הבימאי ומבקש לשמור על עילום שמו) לעיבוד שעשה למחזה האמריקני, רגילים לספסל הנאשמים. על עריקה, תקיפה, תיקי מצ"ח ועוד שורה ארוכה של עבירות. לפני כמה שבועות ערך הבימאי מסע בין בתי הכלא הצבאיים. שלף אותם משם. שבועות של חזרות נון־סטופ, מבוקר עד ערב. שאלות "מה לי ולתיאטרון?" או "בחיים שלי לא למדתי שורה בעל פה, אז ללמוד מחזה שלם?" עליות ונפילות. ומחוץ לאולם החזרות נמשכת שיגרת משפטים ועונשים.

אמש עמדו להופיע לפני סגל המטכ"ל ומאות אח"מים, אנשי במה ותקשורת, באולם "יד לבנים" בתל־אביב. ימים אחדים לפני כן, בהצגת הרצה ראשונה, בבסיס צבאי, יצא קהל החיילים מגדרו.

כלא 4, בעת אחת החזרות: התריסר יושבים באולם ההצגות של הכלא, עדיין במדי רגמ"ח ב' בצבע זית. ברקע צלילים מהסרט משאלת מוות. שם המנגינה – "את מי להאשים?" את האוויר סביב אפשר לחתוך בסכין. המנגינה נגמרת. קמים כאיש אחד ומאחורי הקלעים – אבל כך שרואים את זה מהאולם – משילים את צבע הזית, ולובשים אמריקה. זוהר טהבש מסלסל בקולו שיר שכתב, שיר הכלואים. היתר מהרים מחזיקים אחריו: "שיר החבושים והכלואים / הנמצאים בין סורגים ובין חומות ומגדלים / המופרדים מן ההורים / ומרוחקים מן החיים.../ כל יום שעובר / היאוש אותי שובר / השחרור קרב והלב כואב להיפרד מחברים..."

דקה אחר כך הם כבר יושבים על עניבותיהם וחליפותיהם, בחדר המושבעים האמריקני. יושב ראש חבר המושבעים, אלון בוזגלו, פותח את הדיון כשהמוסיקה ממשיכה להכות ברקע: "רבותי המושבעים, המקרה שלפניכם הוא החמור ביותר הידוע בחוק הפלילי. רצח בדרגה ראשונה. אדם אחד מת וחיי אדם אחר מונחים על כף המאזניים. אם יהיה לכם ספק של ממש תפסקו 'לא אשם'. אם לא... עליכם להחליט פה אחד. אם לא נגיע להחלטה – יכונס חבר מושבעים חדש"

מה שנראה קודם לכן, בבית המשפט, כמקרה רצח ברור וחד־משמעי, המחוזק על־ידי שורת עדים, הופך עכשיו להתמודדות אימתנית בין האסירים/המושבעים שבתוך היכל הקודש של הדמוקרטיה האמריקנית. פה הם נחשפים: מראם, מצבם המשפחתי, החברתי והכלכלי, מחשבותיהם ועמדתם לגבי מקרה הרצח בו נתבקשו לדון – ולהחליט.

מתוך המחזה: "למה אנחנו מחכים? בחור שמחסל את אבא שלו ביום בהיר אחד, זהו רצח ממדרגה ראשונה ומגיע לו עונש מוות או מאסר עולם. צריכים להחליט פה אחד" הצבעה. 11 בעד. יד אחת, מהוססת, מורמת – נגד. כולם מסתכלים בזעם לעברו של ה"מושבע" יוסי גרשוני.

יוסי: "הוא רק בן 19".

והמחזה נמשך ומתגלגל אל תוך ליל שימורים, מסובך ופתלתל.

"אנחנו עושים את התפקיד של העם ששופט. כמו שאותנו שפטו, כך גם אנחנו יכולים לשפוט. זה מוכיח שכולם, שופטים, שוטרים צבאיים, אסירים – כולם בני־אדם, כולם יכולים לטעות".

בתוך ניתוח העדויות, הצבעות חוזרות ונישנות, נחשפים ה"אני" האישי של כל אחד מהאסירים/המושבעים והראיה הסטריאוטיפית של החברה את אותו נער רוצח/קורבן שיצא מתוכה. סוף דבר: מזכים אותו מחמת הספק והוא נשלח לחופשי. כך החליטו 12 המושבעים שבהצגה הם חסרי־שם, מפיהם של 12 "המושבעים" הכלואים בכלא 4:

אלון בוזגלו. דידי רחמים. יגאל אפללו. רונן לוי. זוהר טהבש. סלביק סומחייב. איתן דב. עוזי צברי. משה טלולקר. עזר מורחי. אהרון אדרי. יוסי גרשוני. ואבי צוברה כשמש בית המשפט.

שוחחנו אתם לאחר החזרה.

– לשחק פתאום מושבעים, מה זה עושה?

איתן דב: "מוסיף בטחון. מנקה. מרגישים כוכבים. הרגשה עצומה".

אלון בוזגלו: "להופיע לפני קהל, עם כל מיני תנועות והבעות. דבר חדש בשבילנו".

– היו משברים?

יוסי גרשוני: "בהתחלה היתה לי 'שבירה'. אמנם שיחקתי פעם־פעמיים בעבר בתנועת הנוער, אבל היתה לי בעיה עם הטכסט. הוא גדול מדי, אפילו שהוא בעצם לא גדול כל־כך".

דידי רחמים: "לפעמים כשאני נכנס לפה, יש לי מין הרגשה שהכל בחיים שלי עובר. שאני שוכח את כל העולם".

אלון בוזגלו: "כאן אנחנו עושים את התפקיד של העם ששופט. כמו שאותנו שפטו, כך גם אנחנו יכולים לשפוט. זה מוכיח שכולם, גם שופטים, גם שוטרים צבאיים, גם אסירים, כולם בני אדם וכולם יכולים לטעות".

יוסי גרשוני: "ברגע שאתה מחליף את הבגדים מ'צבאית' ל'אזרחית', אתה נהייה כבאדם אחר. אבל אתה לא שוכח את עצמך".

יגאל אפללו: "כל אחד בהתחלה היה 'מתלבט' עלינו. ועכשיו לכל המפקדים פה יצא שם טוב עלינו, ויצא מצב שכל האחרים מקנאים מאיתנו..."

קבוצה עם הרבה הווי של כלא, הרבה עבר, הרבה תקוות לעתיד טוב יותר. ילמדו אותך ברצון קצת מז'ארגון הכלא: חנון – מלשין [illegible], או טורטרטו – זהירות, מפקד מתקרב ויכול לשמוע; קליבר – כך מכנים את הבמאי "חכם" ו"מלמד". פשר הביטוי: "למה יש לנו פה גם חבר'ה עם רקע תורני. כאלה שישבו לא רק בכלא אלא גם בישיבה ממש".

כלא 4. מתקן מסודר ומטופח. משתדלים להמעיט את הקדרות. דגש על שיקום. תפקידים אחראיים לאסירים, לרבות שמירה, [illegible] בין השבילים. ה"טובים" מקבלים "צ'ופר", לינה באוהלים [illegible] בתאים. צוות טיפולי גדול: קצינות תנאי־שירות, פסיכולוגים. חדר כושר משוכלל. מרכזי למידה. והתיאטרון: אסירים [illegible] מושגים כמו "קומדיה", "מיוזיקל", "טרגדיה".

[illegible] של הפרוייקט: סגן־אלוף גיל לקס, מפקד כלא 4; סרן [illegible] סגל, קצינת ההסברה של חיל המשטרה הצבאית; סגן ורד [illegible], קצינת השיקום הצמודה במהלך פרויקט ההצגה. לדבריהם, [illegible] משתלבת בפרוייקטים חברתיים נוספים, בהשתתפות חלק מהאסירים, כמסגרת של בתי־חולים, מוסדות שיקומיים, פרוייקט שיקום השכונות. סא"ל לקס: "לחייל שנכנס לכלא יש הערכה עצמית נמוכה. ברגע שהוא עובר פרוייקט כזה הוא מרגיש לפתע חייל מן השורה. ההערכה העצמית שלו עולה פלאים". סרן סגל: "ב'שנים־עשר המושבעים' היה צורך לקצר את הטכסט המקורי ולהשתמש במלים פשוטות יותר. אלה חבר'ה שרגילים לדבר בשפת הרחוב ופתאום נוחתת עליהם הצגה".

הבימאי: "בלי התמיכה מכל אנשי המשטרה הצבאית בכלא, שום דבר לא היה זז. בחרתי במחזה שאני מכיר ואוהב, חשבתי שהוא מתאים ל'קסט' של אסירים. היו במערכת כאלה שלא האמינו כי אסירים יהיו מסוגלים להעלות אותו. גם עלי עברו רגעים לא קלים. בכלא הצבאי במגידו ערכתי מבחנים לארבעים אסירים, מתוכם הגיעו עשרה לכלא 4. לא הלך. העמידו לי 'תנאים' או 'הסכתי' תשעה מהם חזרה. נשאר זה שעשה רושם חזק. צרפתי את השאר מכלא 4. עברו בחינות במה, לראשונה בחייהם. הקריטריונים העיקריים: דיבור שיישמע סביר, הרבה אנושיות. שיידעו לדבר בכבוד ולהתחשב האחד בשני. נכנסנו למשטר חזרות. שבועיים עבדנו על טכניקות מישחק שונות ובדיעבד ישבו על הבעל־פה. עוד שבוע וכבר הופיעו. שעה וחצי לפני קהל" בן 30, תושב הרצליה, מתגורר בשכונת מצוקה. וחק של 65 הפקות, בבימויו ובעיבודו, במסגרת קהילתית אזרחית ובמסגרת צה"ל. לדוגמה, הצגת אסירים בכלא תל־מונד, שתיים עם "נערי רפול" ופרוייקטים צה"ליים נוספים. "הוא המנהיג שלנו. נעשה כל מה שיאמר לנו" אומרים האסירים/השחקנים. "רגע, רגע", אומר אסיר קצר־רוח במהלך החזרה. "רגע תגידו בביתו" מרעים הבימאי בקולו. "כן המפקד" כך כולם. קצר הרוח מתקפל בבושת פנים.

הוא רואה בהצגה מסר חברתי־אקטואלי חזק: "אסירים שנשפטו הופכים לשופטים ובסופו של דבר מבינים שאותה מערכת המשכרת להם, שופטים, תובעים, עורכי־דין והמקרה של ההצגה גם מושבעים, היא – הם־עצמם. אולי יבינו שאת השופטים והאמיתיים זה אינם צריכים לשפוט לטוב ולרע, כפי שהם עושים לעתים קרובות. המחזה משמש מראה גם לקהל, בה הוא רואה את עצמו". ■

בתצלומים: האסירים מחליפים את מדי הכלא הצבאי בחליפות של אזרחים מהמעמד ביותר, שהדבר עליהם להיות מושבעים. הבריח הער – האם יצליחו את הנאשם וישלחו אותו לכסא החשמל?

משהו משהו

אצל זהר דיסטנלר מחפשת, חג האביב
אמו בישר את זורין. היא מתמטיקאית-[illegible]
על החוף לקראת נסיעה לארצות הברית.
שאחר שנבחרה כנערת ישראל 1987
היא עוסקת בדוגמנות.
בגדים: רוזלי

צילום: משה ששון ■

صلاة من أجل

נ ס י ו ן   א י ש י

רשמי ביקור בארץ זבת כל־טוב, או מסע פרטי של בני־זוג מחיפה, שגילם הכולל – 153 שנה. הוכחה שהעולם לא ניתן רק לצעירים. רעיון לבני גיל הזהב, לקראת הקיץ. קחו את עצמכם בידיים.

חנה גולדשטיין

טיול גיל הזהב

אנו מחרימים את אוסטריה כי איננו אוהבים את מנהיגה. לכן נוחתים בקלוטן, שדה התעופה של ציריך. אנו מצפים זה זמן רב לנסיעה זו וטוב סוף־סוף לצאת מסיר הלחץ הישראלי לאווירה מחייכת, בה מקדמים את פניך ב"בוקר טוב, להתראות ויום טוב", אנשים שמעולם לא ראית ושבוודאי לעולם לא תראה שוב.

התוכנית המקורית היתה לנסוע לריסֶנטים, עיירה קטנה דרומית לאגם לוצרן. אנחנו, האסיאנים חוששים להצפין יתר על המידה, אולם הגורל רצה אחרת, כי האיזור הזה הוצף בתקופת טיולנו (סוף הקיץ), במי שטפונות ועברו שבועות עד שחודשה תנועת הרכבות. על־כן, לאחר שהייה קצרה בציריך לשם התארגנות מחדש, זזים ל Zweisimmen כשעתיים נסיעה ברכבת, דרומית לְבֶרן בירת שוויץ. בידינו Holiday Card, כרטיס הנמכר רק לתיירים מחוץ לשוויץ ומקנה נסיעה בלתי מוגבלת ברכבות, בספינות ובאוטובוסים, ברחבי מדינה זו.

דירת "סטודיו", כולה שלנו

העיירה היפהפיה, על שני פלגי הנהר Simmen, מוקפת גבעות מיוערות ומירשאות טבעיות, אותן מכסחים האיכרים בשקידה רבה. הנקיון מדהים, כפי שהוא מדהים פה בכל מקום. דוגמה: אני יושבת ליד תחנת רכבת, מחכה לבעלי שניגש לקבל מידע כלשהו. אוטובוס נעצר בתחנה הסופית שלו, ליד תחנת הרכבת. כל הנוסעים יורדים. הנהג, בעצמו ובכבודו, במקום ללכת לתפוס שלווה וספל שתיה במזנון התחנה, נוטל מטאטא השמור אתו באוטובוס וטאטא את הרכב מסופו עד פתחו – ולא מתעצל להתכופף מתחת לכל מושב. אחר־כך נוטל מברשת ומרית ואוסף את הלכלוך, ממדרגה למדרגה. לבסוף, מכניס את הלכלוך במיכל המיועד לכך.

בצווייזימן אנו משתכנים ב"סטודיו", כפי שנקראית כאן דירת חדר במלון, עם מטבחון ונוחיות מצויידים בכל הדרוש, כולל סידור החדר והחלפת מגבות יום יום וכלי מיטה, פעמיים בשבוע. אנו מקבלים גם ארוחת בוקר משביעה והכל – תמורת 80 פרנק שוויצי לחדר, ללילה. כ־90 ש"ח. ארוחות צהריים אנו אוכלים באתרי הביקורים, לרוב במסעדות של רשת הכלבו "מיגרו". ארוחות

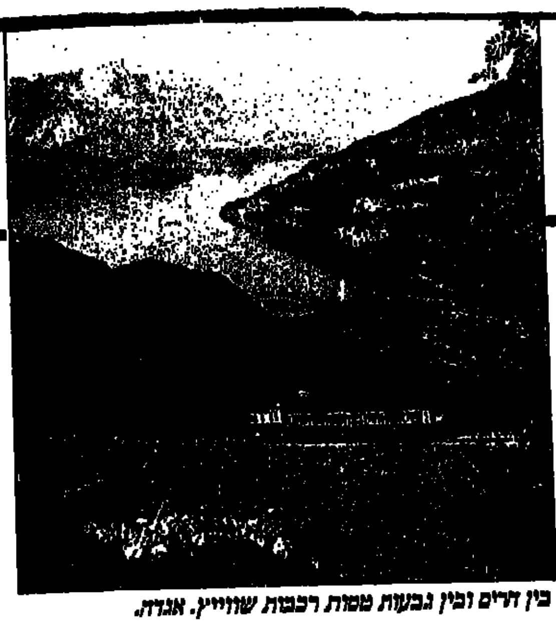
בין הרים ובין גבעות מטות רכבות שוויץ. אגדה.

מגוונות, טעימות ולא־יקרות, בשירות עצמי. ארוחות ערב אנו סועדים בחדר. ובהיותנו לקקנים, משתדלים להסתפק בחתיכה אחת (גדולה) של עוגה, לשנינו. כך חולפים 10 ימים ב Zweisimmen, עם גיחות יומיומיות לאתרים בעלי שם, בין הרים, אגמים ונחלים מעורר קנאה גדולה בשפע המים.

Interlaken. שוב משחק לנו המזל ומשיגים "סטודיו". אמנם בלי ארוחת בוקר, אבל עם כל השאר. 45 פרנק ליום, לחדר. ואנו דווקא נהנים להכין ארוחת בוקר ישראלית עם העגבניה והמלפפון הנצחיים. כיון שאוכלים יותר מדי קלוריות, אנו מנסים להוריד את גבינת הקוטג' הנהדרת. פונים לגבינת־מריחה כחושה. גועל נפש! חוזרים לקוטג'. הסטודיו מרוחק קצת משני מרכזי העיר וזה נותן לנו סיבה טובה להפעיל את שרירי הגוף ולצעוד, 25 דקות צעידה נמרצת, לכיוון אחד.

נותנים קפיצה ל Bern העתיקה. שעה בערך, ברכבת נוחה ולא יותר מדי מהירה. מסיירים בעיר לפי המסלול המסומן על המפה המחולקת לתיירים. הליכה של כשעתיים, במקומות החשובים והמעניינים. כמה שהמדינה הזאת דואגת לצרכי התיירו מה הפלא שכולם מטיילים כאן! בסופי שבוע, מהשכם בבוקר, רציפי הרכבות הומי אדם, הנוסעים לכל הכיוונים. המקומיים, ילקוט על הגב, מקל הליכה ביד, מכנסי שלושת־רבעי, גרב צבעוני, נעלי הליכה וטיפוס, וכשאני אומרת טיפוס, זה לשלוש־ארבע שעות עליה. נשים, גברים, ילדות, ילדים, לגיל אין משמעות. ראינו ממש ענטיקות של בריאות (ראו מי שמדברת!) מדדים בעקשנות על מקלות ההליכה, נחושים בדעתם להגיע למטרה, שהיא לרוב לגובה. את המראה הזה ניתן לראות גם בימי חול ולא ברור לי מה עושים כל־כך הרבה ילדים מחוץ לבתי הספר, מטיילים עם הוריהם. אבל אם טיפוס בהרים, בחיק הטבע, הוא המקנה את האופי הנינוח והמזג הטוב לשוויצים, אולי כדאי גם למשרד החינוך שלנו לתת את הדעת [illegible] זו.

צעירים קודשים את השלג בפקץ, אחר־כך תוססים שלווה. זקנים מחממים את העצמות, אחרי הטיול.

ארוחת מלכים בזיל הזול

פרט למזון, שוויץ יקרה מאוד, אף יותר מבעבר. אפילו השימוש בבתי השימוש הציבוריים (נקי כבר אמרתי?) התייקר. לפני כמה שנים עלה 20 רַפֶּן (כשתי אגורות) וכיום 50 רפין.

אבל המזון שקונים בסופר זול, ולעיתים הרבה יותר זול, יחסית לישראל, גם ארוחה טעימה ומשביעה במסעדה (ללא משקאות אלכוהוליים) זולה מאשר אצלנו, במיוחד במסעדות עם שירות עצמי. בימים שאיננו "מגיחים" למקום מרוחק, מכינים צהריים על הכיריים החשמליים בחדר: סלט גזר מרוסק ומטובל, קר, מוכן מה"סופר". אותו רק מחממים. תפוחי־אדמה בצורת פִּירה שמבשלים 6 דקות. שניצל עגל, 6 דקות הכנה. הכל ביחד בכלי אחד שמעלה ריח ניחוח, קינוח כפודינג, קפה ועוגה, או גלידה, והרי לכם סעודת מלכים [illegible].

מחליטים לנסוע לעיירת הנופש Thun, שלושת־רבעי שעה נסיעה. מטיילים ברחובות העתיקים, בוחנים את הבתים שבעי הימים, שלמרות גילם המופלג משומרים ומטופחים היטב. יושבים על גדות הנהר שעל שמו נקרא המקום וחוזרים בספינה, שייט של שעתיים וחצי, על גבי ימה ירוקה (מהשתקפות הגבעות המקיפות אותה) כקערה. איזה שלווה! איזה תענוג! ממש מחייה נפשות! כשחיים כך, לא קשה לחייך לזה הבא מולך ולהקביל את פניו בשלום [illegible], Givetzi. בכל מקום עושים היכרויות. ברכבת מתיישבים מולנו בני זוג מבוסטון, כמובן יהודים. מדברים עברית ובחורה צעירה ויפה ניגשת לשאול באיזה שפה אנו מדברים. אומרים לה והיא קופצת משימחה, בקרוב תבקר בישראל. אנחנו מרגישים את חשיבות הביקור בחיפה, עירנו, אומרים לה שהיא העיר הכי־הכי בישראל.

מתח לך שריר? שב לצייר

הגבר כנגדי מתח כנראה שריר ברגלו, מרוב הליכה. עושים לו מסאז' במשחה המבטיחה נסים ונפלאות. נס לא קורה, לכן, למחרת אנו נשארים בגינת ה"סטודיו" שלנו ומציירים. מי יודע, אולי תהא זו יצירת המופת שלנו. ויש לנו פנאי להרהר שוב, איך מדינה שלווה ועשירה כזאת מסתדרת עם רק 7 חברי ממשלה. חידה. ומה קורה כאשר צצה בעיה רצינית, שעליה אין הממשלה יכולה לבוא לידי הסכמה? משאל עם, הוא שיכריע. ואתם מתארים לעצמכם בישראל מצב שבו חברי הממשלה משמשים לפי תור כראש ממשלה...

יושבים בגינה "שלנו" ומסתכלים מסביב בהשתאות. הגינה אצל השכן מימין והגינה אצל השכן משמאל, פרחים צבעוניים ושפע ירקות לצרכי המשפחה. כל פינה מנוצלת וכל המשפחה משתתפת בעבודה. אינטֶרלקֶן, עיירת נופש מקסימה ואין זה מונע מהאיכרים לנהל חקלאות אינטנסיבית, עם מטעים ובעלי חיים, עם הריח המלווה, שאינו מפריע, כי האוויר צח ומרענן.

ועוד בילוי זמן: קוראים חוברת טיולים, הצעות מפתות למדינות אקזוטיות, בזול. גם ישראל כלולה בחוברת. 995 פרנק שוויצי, טיול כולל טיסה ב"אל על", חצי־פנסיון וביקורים בכל האתרים החשובים. [illegible] נרשמים. גם לנו מגיע ליהנות ולהכיר את הארץ בזול.

ובינתיים, מזג האוויר מתנהג בסדר. גם השריר ברגל. מתרחקים עד דרומה ללוגאנו, עיירת נופש קרובה לגבול האיטלקי ושוכנת על אגם (אלא־מה) באותו שם. זה השלב השלישי של טיולנו בשוויץ. נסיים אותו במלון ליד ציריך, קרוב לשדה התעופה, כי כבר מתגעגעים לארץ. בהזדמנות זו מתעדכנים בחוברת מיועדת לגימלאים בחופשה, שהוציא איגוד המלונות. בה רשימה ארוכה של מלונות המורידים את תעריפיהם עבור גימלאים, לתקופת הביניים, בין עונות התיירות הבוערות. קיבלנו חדר זוגי, עם ארוחת בוקר, ב־87 פרנק ללילה וזה נחשב לא־יקר למקומיים. כי מי יתן וכל גימלאי בישראל יוכל ליהנות מזיקנה מכובדת וחסרת דאגות כמו הגימלאים בשוויץ, 1300–1500 פרנק לחודש, בתוספת כל מיני הטבות אוטומטיות התורמות להרגשה הטובה ולכבוד העצמי. ■

אוטו־קור

אוטו־קור
מיזוג אויר מקורי
למסחריות פולקסווגן
בפיקוח צ'מפיון מוטורס
א' תתעשיה, סגולה, פתח־תקוה, טל' 9342080
מזוג-אויר מקצועי לכל סוגי המסחריות ולדגמים
מסויימים של פרטיות. 7 תחנות שרות ברחבי הארץ.
אוטו־קור תעשיות בע"מ יצור מזגני־אויר   אוטו־קור ח.ר. בע"מ יבוא והתקנת מזגני־אויר

המגוון הגדול ביותר בארץ של
אקדחים
להגנה עצמית!
התאמה אישית לכל רוכש!
גם מבצע:
החלף אקדח ישן בחדש!
השווה מגוון ומחירים
בטרם תחליט!
40 שנות וותק, נסיון ושרות
לצה"ל
ללוחמות הבטחון
תנאים מיוחדים!

זיניוק את מיכלין בע"מ
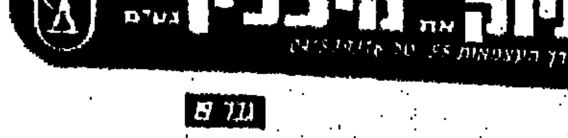

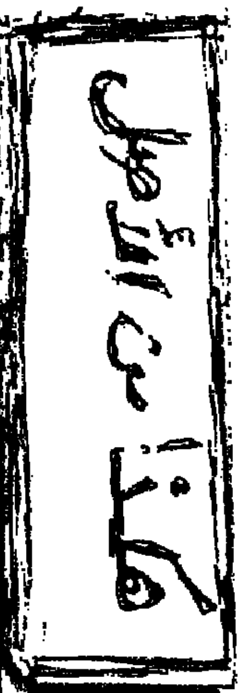

יש תשובה

ריכזה: מעינה שנהר

חופש קונים בכסף

■ שאלה: אני עומד להתגרש ואשתי (בת 49) דורשת – בתנאי להסכמתה לגרושין – שאשלם לה מזונות גם אחרי הגט. האם אני חייב לעשות זאת ואם אתחייב לשלם לה, האם אוכל בעתיד לבטל את ההתחייבות או להקטין את סכום המזונות?

■ תשובה: חובת המזונות כלפי האשה פוקעת עם הגרושין. לכן, לפי הדין אינך חייב לשלם מזונות לגרושתך (להבדיל ממזונות לילדים). למרות זאת, אם הייתם נשואים שנים רבות, או אם לא יהיו לאשתך מקורות מחיה נאותים לאחר הגרושין – כדאי לך לשקול לשלם לה מזונות גם לאחר הגרושין, אם בידך האמצעים הדרושים לכך. הדבר תלוי איפוא ברצונך הטוב או באינטרסים שלך (הצורך לקבל את הסכמתה לגט).

אפשר להתחייב לשלם מזונות לגרושה לכל ימי חייה, או עד שתינשא, או תחיה כ"ידועה בציבור" עם גבר אחר, או לפרק זמן אחר מוגבל וקבוע מראש. אם תתחייב לשלם מזונות – לא תוכל בעתיד לחזור בך מההתחייבות ולא תוכל אף לדרוש להקטין את הסכום. לכן עליך לשקול היטב מראש ולבדוק אם גם בעתיד תוכל לעמוד בהתחייבות.

השיקול הוא פשוט: אשה בגיל זה, אשר אין לה מקורות מחייה, תהיה טיפשה אם תסכים להתגרש ללא הבטחת פרנסתה, לאחר שהקדישה את עצמה לחיים המשותפים, לגידול הילדים, לא פיתחה קריירה ואין לה עבודה. לכן, לא נותר לך אלא "לקנות" את החופש שלך, תמורת התשלום המתאים. אם לא תקבל את הגט – ממילא תהיה חייב לשלם לה כל ימי חייך.

דליה ברקול, משפטנית

שעת כושר

■ שאלה: כדי לשמור על כושרי הגופני, התחלתי לרוץ מדי פעם סביב שכונת מגורי, במשך כעשרים דקות בכל פעם. לאחרונה, התחלתי לסבול מכאבי גב. האם הריצה יכולה להיות הסיבה ועלי להפסיק לרוץ?

נתניה — גדעון גל

■ תשובה: בזמן הריצה, מופעלים כוחות על הגוף כתוצאה מהתנגשות כף הרגל עם הרצפה. כוחות אלה יכולים לגרום לנזקים לא מבוטלים למערכות שונות בגוף, כגון מפרקי הגפיים התחתונות, עמוד השדרה ואברים פנימיים שונים. כוחות אלה ניתנים להקטנה בצורה משמעותית על ידי:

★ א. ריצה על משטחים רכים, כגון דשא וחול רך;

★ ב. שימוש בנעלי ריצה מתאימות. יש לקנות נעלים המיועדות לג'וגינג, ולא להשתמש בנעלי הליכה, טניס או כדורסל. רוב נעלי הספורט אינן בנויות לבלימת ההתנגשויות עם הקרקע, רק חברות המשקיעות מאמצים בחיפוש אחר חומרים מתאימים למטרה זו, מציעות נעלי ריצה עם בולמי כוחות ראויים לשמם;

★ ג. שימוש ברפידות בולמות בתוך נעלי הריצה. בדומה למה שנאמר על הנעליים, יש לדאוג גם לרפידות הבנויות מחומרים המקטינים את הכוחות בשלב ההתנגשות ולא ברפידות הבנויות למטרות האחרות;

★ ד. שיפור מיומנות הריצה, שיפור סגנון הריצה ובעיקר – הגדלת הכפיפה של הברך בשלב המגע הראשוני של כף הרגל עם הרצפה, בכל צעד וצעד. ניתן להיעזר בבעלי מקצוע כמורים לחינוך גופני, כדי לשפר את מיומנות הריצה.

הקפד על הנאמר לעיל וכל שנותר לי זה לאחל לך ריצה נעימה.

ד"ר אלברטו איילון
המכללה לחינוך גופני ע"ש "זינמן", מכון ווינגייט

"קונדום" גם לפה?

■ שאלה: האם מין אוראלי יכול להוות גורם להידבקות באיידס?

■ תשובה: נבהיר קודם כל שהשאלה מתיחסת, כנראה, למין אוראלי עם אדם נגוע, שהרי אם הפרטנר הוא בריא, אין כל סיבה לחשש.

באשר למגע עם אדם נגוע, אין הוכחה ברורה שיחסי מין אוראליים יכולים לגרום להדבקות, אך אין גם הוכחה חד משמעית שלא תיתכן הידבקות. אצל מספר קטן מאד של חולי איידס נמצאו כמויות קטנות של נגיפים ברוק.

לכן, מומלץ שלא להחליף רוק רב במגע מיני או תוך כדי נשיקה, ובעיקר להמנע ממין אוראלי כשיש פצעים בפה או על אבר המין. אין זה משנה מי עושה מין אוראלי, האם הגבר, האשה או שמדובר ביחסים הומוסקסואליים.

כאמצעי זהירות עם בן-זוג חדש, שהרגליו המיניים אינם ידועים, המציאו בארה"ב סוג של ממברנות מיוחדות, שנועדו לשימוש בעת מין אוראלי. זהו מין "קונדום" לפה – מממברנה דקיקה, מחומר סינטטי גמיש מאד, שמתלבשת על השפתיים וכפי שמספרים, כמעט שלא מרגישים אותה. עד כמה ששמעתי – עומדים לייבא אותה גם לארץ.

הממברנה יכולה להכנס לחלל הפה וניתן להתנשק איתה ללא הפרעה וגם לקיים יחסי מין אוראליים. אומרים שהיא כמעט שלא מקהה את התחושה. שמעתי סברה שאפילו ההיפך הוא הנכון. לדברי מי שהתנסה בזה, יש לממברנה טעם מתקתק וארומה מיוחדת.

בכל מקרה של מגע מיני עם בן זוג שאין מכירים אותו היטב – יש להמנע משפיכת זרע, בצורה לא מוגנת, בחלל הפה, גם כשאין פצעים. לעולם אי אפשר לדעת.

פרופ' זאב הנדל
יו"ר העמותה למניעה ולחקר האיידס בישראל

"ביתי הוא מבצרי"? – לא תמיד

■ שאלה א: יש לי ספקות לגבי רמתה המוסרית של אשתי ואני חושב שהיא מנהלת בהיעדרי מהבית, שיחות טלפון עם המאהב שלה. האם מותר לי להאזין ולהקליט את שיחותיה, בהתחשב בכך שמדובר בביתי, אינני פורץ ואיני משיג גבול?

רמת אביב — ת.ס.

■ שאלה ב: אני בעל עסק ויודע שפועלי מנהלים בטלפון של המפעל שיחות שאינן נוגעות לעבודה. האם אני יכול להאזין להם כדי להוכיח שאלו הן שיחות פרטיות על חשבוני?

יהוד — ל.מ.

תשובה: האזנת סתר, גם כאשר היא נעשית ב"ביתך – מבצרך" או בעסק שבבעלותך הפרטית, היא עבירה שמשמעותה בחוק מאסר שלוש שנים למאזין עצמו. המשתמש בחומר שנאסף בדרך זו והמתקין מכשיר להאזנת סתר – צפויים לשנת מאסר אחת. בנוסף, סליל ההקלטה אינו קביל בבית המשפט ולא יוכל לשמש כראיה.

שאלה אחרת היא ואם אכן מבוצעות בפועל האזנות בלתי חוקיות. משרדי החקירות מעמידים את לקוחותיהם לפני הסיכון הרב שהם נוטלים על עצמם בביצוע הפעולה האסורה [illegible]. יש לקוחות, וגם חוקרים, המפתים האחד את רעהו להאזנות בלתי חוקיות. פיענוח תוכן ההקלטות משמש את משרדי החקירות כאמצעי להגיע אל חשיפת המגעים בין הצדדים המעורבים בשיחה, על מנת להמשיך ולהשתמש באמצעים אחרים, שיכולים לשמש הוכחה קבילה בבית המשפט.

בדרך זו אפשר לגלות, למשל, מקומות מפגש, פעולות שהמעורבים עומדים לבצע וכו', והחוקר יכול להגיע למקום המתאים, בזמן הנכון. [illegible]

[illegible]

יוצאים לדרך

אכסניות נוער – לצעירים ברוחם

יותר מ-30 אכסניות נוער פזורות ברחבי הארץ מצפון ועד דרום ובהן 5000 מיטות, שאחוז התפוסה בהן הוא מהגבוהים בענף האיכסון במדינה. בשנה שעברה נרשמו באכסניות 700 לינות. יש להן תדמית של

...באכסניית "בית ... בתל-אביב. צילום: נאור

בתי-איכסון המיועדים לתלמידי בתי"ס ולחברי תנועות נוער, אולם ראשי אגודת אכסניות נוער בישראל אומרים שאכסניית נוער היא בסיס אידיאלי לטיולים בארץ גם למשפחות, המבקשות איכסון טוב ולא-יקר.

אורי דגול, סמנכ"ל האגודה: "בשנתיים שחלפו היתה תנופת פיתוח גדולה באכסניות בארץ. ניבנו חדשות ומפוארות, כמו "בית מינבן" בתל-אביב וזו שבמצפה רמון. נעשו שינויים באכסניות קיימות, נוספו אגפי חדרים עם שרותים צמודים באכסניות בחיפה, בעין-גדי ובערד. הפכנו לגורם התיירות העממית הגדול ביותר בארץ. יש תוכניות לבניית אכסנייה חדשה באילת; מכשירים אחת בכריי-דשא לחוף הכינרת; באכסנייה החדשה בשלומי יקלטו ישראלים ותיירים בעוד כמה חדשים. עושים מאמץ להבאת תיירים מחו"ל, בעיקר צליינים".

האכסניות הן הבסיס החשוב ביותר לתרמילאים מחו"ל. למענם הורכבו חבילות תיור מיוחדות, הכוללות לינה באכסניה, כרטיס נסיעה באוטובוס וכרטיסי כניסה לאתרים בארץ, שמורות-טבע וגנים לאומיים. דוגמאות מחירים: מ-1 באפריל, לינה לצעירים עד גיל 18 – 10.50 ש"ח; מעל גיל 18 – 12 ש"ח. ארוחת בוקר 6 שקל, ארוחת צהרים או ערב: 9.80-7.70 ש"ח.

"אל מול מצדה"

הלכות ונשלמות ההכנות לקראת הפתיחה החגיגית של חזיון אורקולי חדש, "אל מול מצדה", ב-26 באפריל, שיציין סיום של פסטיוואל ים-המלח, "הפסטיואל הנמוך ביותר בעולם". באיזור המצדה משלימים עתה הקמת מיתקן הקבע לחזיון, שבמרכזו צוק המצדה, "כוכב" ההצגה שתימשך 50 דקות, במקום ההתרחשות המקורי. בהפקה נטלו חלק דן אלמגור, נועם שריף וארנון אורי.

יוזמי החזיון רואים בו תנופה חשובה לקידום התיירות לאיזור ים המלח וצפון הנגב. יש אפשרות לשילוב הצפיה בחיזיון בסיורים באתרי נופש, כמו מוזיאון ג'ז אלון, פארק רמון, סיורי ג'יפים וגמלים. החזיון יוצג בכל שנה עד אוקטובר, בימים ד'-ה' באנגלית ובימי ג' בעברית, עם תרגום סימולטני לגרמנית ולצרפתית. החזיון מבוצע באמצעות מערכות אור וקול חדישות והוכן באולפנים בפאריס, שם הופקו החזיונות המוצגים באקרופוליס, בפירמידות ובעמק הלואר.

"איר פראנס" ב-40 לישראל

זמן קצר אחרי תום מלחמת הקוממיות נחת בשדה תעופה בארץ מטוס די.סי.3 (דקוטה) של "אייר פראנס". היה צורך להסתיר את המטוס כדי שלא ייפגע בהפצצות מצריות. 40 שנה לאחר מכן, אומר מנכ"ל "אייר פראנס" בישראל, ז'אן פול קראמט, משתלבת חברת התעופה הצרפתית בחגיגות ה-40 למדינה בכמה ארועים מיוחדים:

באפריל-מאי יתקיימו בחסותה וביוזמתה של החברה תערוכות בנושאי תרבות צרפת; באפריל יקיימו בנתב"ג קבלת פנים לנוסע המיליון של "אייר פראנס" לישראל; החברה הפיקה תוכנית וידיאו מיוחדת על ישראל, שתוצג בארץ ותופץ בכל תחנות החברה בעולם; ב-7 ביוני יתקיים פסטיוואל גסטרונומיה צרפתית ב"הילטון" תל-אביב בניצוח שף פיליפ שאבאן, בעלי המסעדה "לה טור רוז'" בליון; ב-22 ביוני יתקיים נשף גדול ובו תצוגת אופנה מבית קארבן, ממעצבי המדים של דיילות האוויר של "אייר פראנס"; החברה תנפיק חותמת דואר לציון שנת ה-40 למדינה.

"אייר פראנס" מקיימת בקיץ 8 טיסות שבועיות בין צרפת לישראל, בימי א' בג'מבו, בואינג-747. מכאן יותאות טיסות ל-4 ערים בצרפת: פאריס, ליון, ניצה וקו חדש – למרסיי.

חו"ל לתיכוניסטים ולגיל הזהב

חברת "בוא ניסע" היא מהראשונות במשרדי הנסיעות, שהוציאה לאור את חוברת טיולי הקיץ. בה כמה חידושים וסימנים, המעידים לאן מועדות פני התייר הישראלי בקיץ הקרוב.

מזרח אירופה ותורכיה ימשיכו להיות להיטי הקיץ – לדברי רפי שיף, ממנהלי החברה. לסיור בפולין הוסיפה החברה שהייה של כמה ימים בשוויץ, כדי להירגע אחרי הביקור בפולין ובמחנות הריכוז. לתורכיה מציעים טיול בן 12 יום, המתמקד באיסטנבול ובאיזמיר, מתוך התחשבות בישראלי האוהב לעשות קניות בבאזארים הגדולים.

מסלולים חדשים: מסע בארץ גאליה – סיור "לעומק" בצרפת, בדגש על אתרי תרבות ואמנות; "טיוליכוד" מיועד לתיכוניסטים היוצאים לבריטניה ללימוד אנגלית; מסלול חדש לאמריקה הצפונית – טיול בארה"ב ובקנדה, הכולל את הרי הרוקי ומחוז קולומביה הבריטית; "תפוח זהב" לבני גיל הזהב: טיול בקצב איטי ורגוע, הרבה נוף וטבע, מלונות במרכזי הערים והרבה נסיעות באוטובוס, להכרת הנוף ולהוזלת התבילה.

הפאריסאים יסבירו פנים

כמה פעמים שמעתי מפי ידידי, תיירים מישראל או ממדינות אחרות, את המשפט "פאריס היתה יכולה להיות עיר נפלאה, לולא הפאריסאים, וצרפת ארץ נהדרת – בלי הצרפתים". התלונות על יחס הצרפתים למבקרים בארצם הן כה רבות, עד שאפילו הם עצמם כבר אינם יכולים להתעלם מהן ולהתייחס אליהן בביטול. מה גם שהתיירות היא אחד ממקורות ההכנסה העיקריים במטבע זר של המדינה.

הכנסות אלה הן כיום בסכנה. בין השאר, בגלל משבר התיירות העולמי. האמריקאים נוסעים פחות מאז שהדולר שלהם ירד מגדולתו וגם בגלל חששם מפיגועים טרוריסטיים. [illegible]

[illegible]

תמר גולן, פאריס

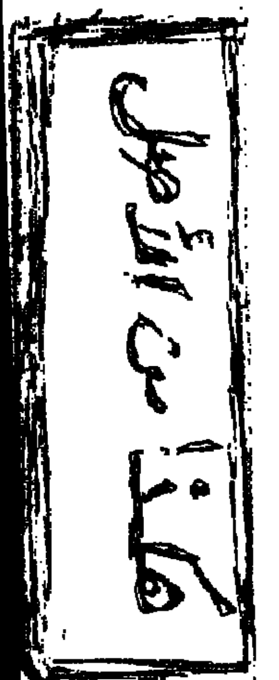

קום והתהלך

יואל רפל

בן־גוריון בסג'רה

הוא היה מל"ו שבזכותם העולם קיים"... "הוא היה באמת מהאנשים שעליהם שר ביאליק. יהי חלקי עמכם, ענוי עולם, ואלמי נפש, רוקמי חייהם בסתרר, צנועי הגות ועלילה, חולמים נעלמים, ממעטי דברים ומרבי תפארת, חייהם – מיטב חזיונם ותפארתם – עצם הויתם".

את הדברים האלה כתב דוד בן־גוריון על האכר רוגוצ'בסקי מסג'רה, שאצלו עבר בשנים 1908־1909. עתה עסוק נכדו של אברהם, טיני רוגוצ'בסקי, בחיפוש חומר על סבו ועל הקשר של משפחתם עם בן־גוריון. עבודת האיסוף נעשית כבר שנים אחדות. בשיתוף ידידיו של בן־גוריון ועד היום נאספו עשרות מסמכים. אלא שחסר משהו, ואתו "משהו" נעלם מבקש יעקב רגב להשיג מהקהל הרחב. ועל כן הוא מבקש מכל המורעים לפרשה לפנות אליו: רגב, חשמונאים 16, קרית־מוצקין.

בהכנת מילון אנצקלופדי למדעי הטבע והרפואה. הוא אף נודע כאחד ממיסדי החברה לחקירת ארץ־ישראל ועתיקותיה.

לפני כמה חודשים ביקשה עיריית ירושלים להרוס את ביתו של ד"ר מזיא. כמקובל, בטרם ההריסה, נקראו בני המשפחה לבדוק אם נותר משהו בעל־ערך בבית. להפתעתם גילו מאחורי ארון ספרים תמים לוח עץ. עם הסרתו של לוח העץ התגלה "סליק" ובו ספרי רפואה יהודיים עתיקים שערכם נאמר בעשרות אלפי דולרים.

הספרים יעמדו למכירה פומבית של ספרי יודאיקה אשר תתקיים בסוף חודש אפריל במלון פלאזה־שרתון ירושלים. ספרייתו של ד"ר מזיא, שהקדים במינוח עברי את אליעזר בן־יהודה, בוודאי תמשוך רבים למכירה הפומבית.

וסא"ל (מיל.) אליהו חן־ציון וחוקרים כפרופ' שלום רוזנברג, פרופ' צבי בכרך ואחרים.

היהדות הדתית במערכות תש"ח

שנת ה־40 היא הזדמנות נאותה לחקר עיוותים היסטוריים או ליישר קווים. דעה זו אימץ המכון לחקר הציונות הדתית שליד אוניברסיטת בר־אילן כשהחליט, בצדק ובטעם, לקיים יום עיון מיוחד בנושא "היהדות הדתית במערכות תש"ח".

בקיום יום העיון יש משום קריאת תיגר על אותם חוגים דתיים העושים את דתם לאומנותם ומשתמטים מהשירות הצבאי. בין הנושאים שידונו ביום העיון (17.4.88): גוש עציון במלחמתו; היהדות הדתית בבן־שמן ובפלוג'ה וכמובן במערכה על ירושלים.

ליום העיון נלווה גם יום סיור באתרי הקרבות ובין המשתתפים ד"ר יוסף בורג, וד"ר זרח ורהפטיג, אל"מ (מיל.) יהודה ניצן

בקצרה

★ מדי שנה נוטעת קק"ל כ־20.000 דונם עצים. אגף היעור מטפל ביותר מ־1,150,000 דונם יער. מוקד הפעילות בשנים האחרונות היא: דחיקת המצבר: נטיעות בצמתים וליד ערים (בעיקר ירושלים); מחנות צה"ל פארקים וחניונים. מוצר לוואי של אגף היעור הם אלפי טון עץ המסופקים לתעשיית הרהיטים.

★ בהוצאת "החברה להגנת הטבע" ראו אור עוד 5 דפדפות צבעוניות של מסלולי "טיול בעצמך". המסלולים המוצעים עתה לקהל הם "לאורך הוויה דולורוזה" – מסלול שבוודאי לא ינוצל ע"י רבים; "שמורת הדן"; "אל הקברים בנחל קידרון"; "פארק הירדן" וכן המושבה הרטוב.

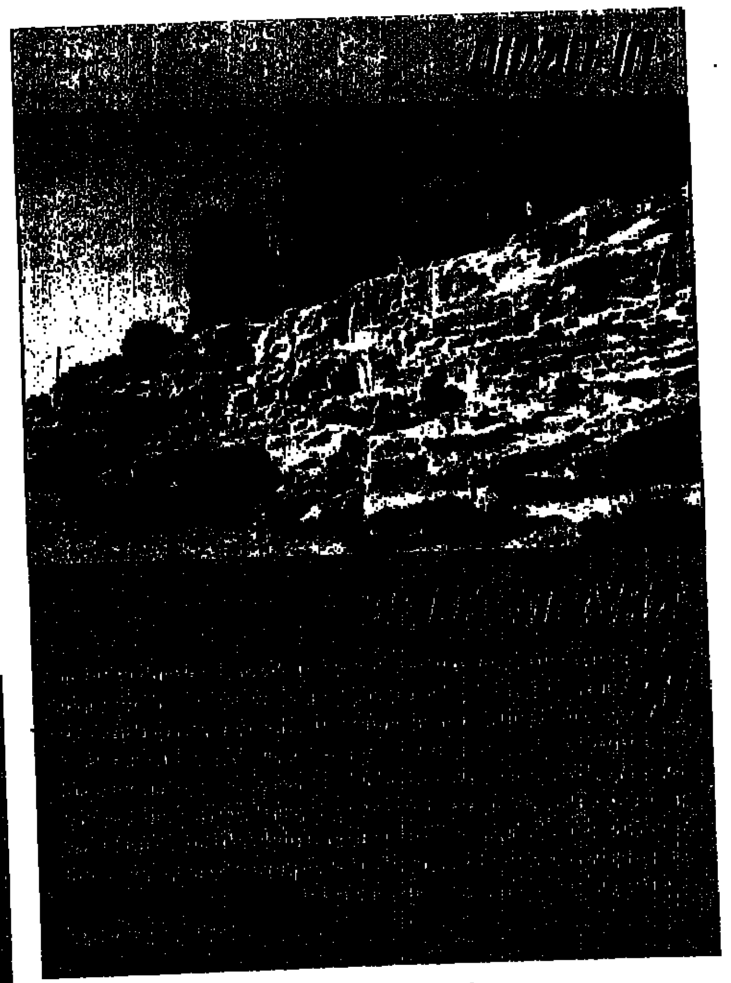

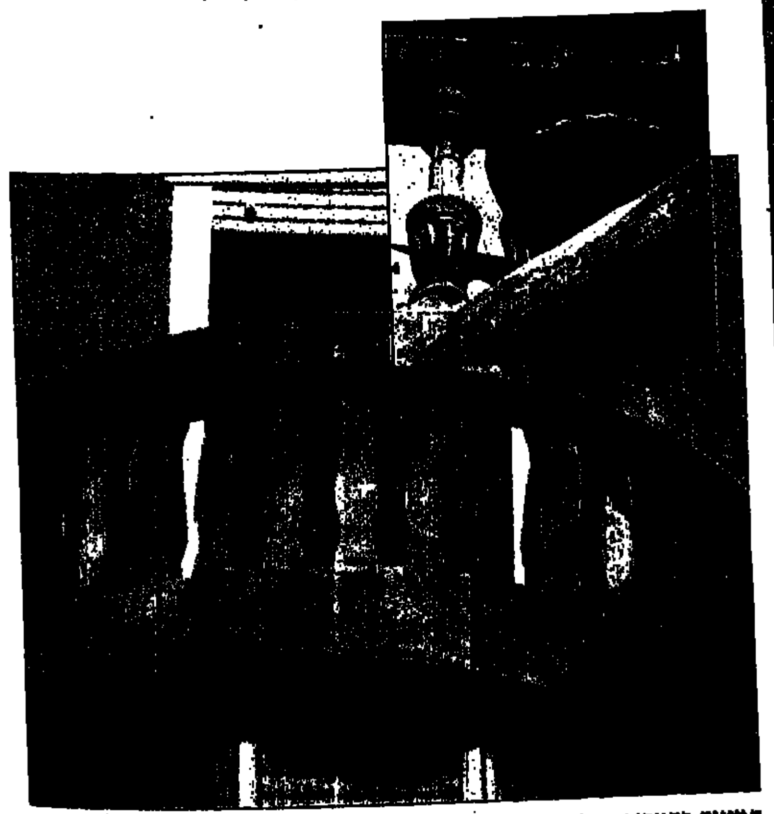

תמונות בתערוכה. חלק מבנים, מתערוכת צילומיו של צביקה ליבקין בגודבצקי.

"סליק" של ספרי רפואה

ארן מזיא, היה רופא ובלשן שעלה לארץ ב־1888 ונודע כרופא מושבות הבארון רוטשילד. לאחר שישב שנים אחדות בראשון־לציון, עבר להתגורר בירושלים שם היה, משנת 1902, רופא ראשי של בית החולים ביקור־חולים. בצד עבודתו הרפואית עסק ד"ר מזיא שנים רבות

...ם תרמיל – ובלע...

הכניסה למוזיאון בוב מארלי בקינגסטון, שם עולים לרגל מעריצי מוסיקת רגאיי. צילום: יצחק סולומון

יציאת מצרים של בני ג'מייקה

...: אילן זומר

למתכננים טיול לדרום אמריקה כדאי לנתות בדרך לשם, או בחזרה, גם באיים הקאריביים ובאיי בהאמה. תוספת המחיר אינה גבוהה. יש אפשרויות שונות להגיע, ולדוגמה:

חברת איסטא מנפיקה כרטיסים לדרום אמריקה עם אפשרות חניה במיאמי. משם אפשר להגיע עם פן־אמריקן (אפשר לרכוש כרטיסים בארץ) לאיי באהמה, או לאיים הקאריביים. אחרי הטיול שם, שבים למיאמי וממשיכים לדרום אמריקה. תוספת המחיר 200 דולר בערך, תלוי ביעד שבוחרים. אפשרות נוספת – סוכנות OSTS מוכרת כרטיסים לדרום אמריקה, עם אפשרות חניה בנסאו בבאהמה ואפשרות להמשיך לקאריביים. ממיאמי אפשר להגיע לג'מייקה בטיסה, או בספינה, השיט נמשך יומיים.

באי הקסום ג'מייקה מומלץ להגיע קודם לצפון. שם מגלים חוף מפורץ ונפלא בו גם מיתקני ספורט לרוב. באיזורי החורש נגלה מטעי בננות, שרכים ועצים בעלי עלים ענקיים. ההמשך, לקינגסטון הבירה, שם יש להיזהר ולא להסתובב לבד ברחוב בלילה. מועדוני הלילה, לעיתים, הופכים בשעות היום לגני ילדים או למוסכים אך זה לא צריך להטעות, האלימות, הפשע וסמים חוגגים. אך גם אין להיתפס לבהלה, ריו דה ז'ניירו לא־פחות מסוכנת...

מעניין לפגוש את צאצאי העבדים שהגיעו מאפריקה, הרסטפרים. אם לא פגשתם בהם בעיר הבירה, כדאי לראותם

טיפוס במעלה הנהר והמפל דאנס ריוור, ליד העיירה אוצ'ו ריאוס. צילום: אילן זומר

בהרים, שם הם יושבים בצוותא, מתופפים, מנגנים ושוקעים במדיטציה. הרסטפרים מאמינים בשלום ובאהבה, לובשים מדי צבא, על גבם שק וידם אוחזת במקל. הם מאמינים שהם חיילי הג'ה – אלוהים, מתגוררים מעישון ובבשר חזיר ובפיהם תיקוה באכלוסיה השחורה העניה, לשוב ביום מן הימים לאפריקה, כי ג'מייקה היא בבילון; גלות בכל. הם מאמינים כי השיבה לאפריקה תיעשה בספינות, יציאה מעבדות לחירות.

באי ניתן לראות עוף דורס מעניין, עקב גמייקה, העורך מתל היזור מרחק. בעונת הרבייה, תג הזכר סביב הנקבה, טולה את כנפיו האימתניות ונוגע בה קלות אך כשהם נוחתים ארצה, רושף הזכר, פירורי טרף במקורו – עד ההזדווגות. למרות המראה והאימתני העוף אינו תוקפני במיוחד. במעבה היער יש חוכים לחוות בחיזיון זה.

הקורא יצחק סולומון, ששב מג'מייקה, מספר שג'מייקה מפורסמת גם במוסיקת הרגאיי, שנולדה שם. למעריצי מוסיקה זו, מומלץ לבקר בקינגסטון בביתו של בוב מארלי, המשמש מוזיאון. מדי שנה, באוגוסט, נערך באי פסטיבל רגאיי, עם מיטב זמרי הסגנון הזה.

כדאי לבקר גם בפורט אנטוניו, בלגונה הכחולה, בה צולם הסרט בהשתתפות ברוק שילדס. אפשר לשוט ברפסודות, או באבובים, בריו גרנדה. OCHO RIOS היא עיירה שבסביבה ניתן לטפס במעלה המפל הענק DANN RIVER FALLS ובה שוק ענק של עבודות יד מקומית. בכל המקומות, ניתן לשכור אופנועים קטנים, ב־80 דולר מקומי ליום, כ־13 דולר אמריקאי. ■

...לתקיים ברוחם: תמצאו כאן ...ת פרטני על טיולים למקומות ...ת גלי כחמשיבה מיוחד. המ־ ...מלץ למטיילים עם תרמיל על ...לבד גם עם מנורה. נתאר מס־ ...ים, נביא כתובות של מקומות ...נ עניין מה מותר ומה אסור לע־ ...וזות אלה. ניתן גם לכם הזדמנות ...באת נקודה, כתרומת מידע מנ־ ...יש שער חוויות. נשיב על שאלות ...ד דות קשר בין מטיילים.

...כל אות, ...ן השהה ..., מבבת ... ...ות, תל־אביב 61200

...לתרמילאים

...ים מציקה באיזורי ג'ונגלים, ובעיקר באיזורי מים עומדים. כיון שיתושים מעבירים מלריה ...ה, יש לקבל חיסונים ולבלוע כדורים מתאימים. דרכי זהירות נוספות: ■ באיזורי היתושים, ...מכנסיים ארוכים ובמכנסיים ארוכים ■ ללבוש בגדים בהירים ■ למרוח את העור החשוף בתכשירים ...■ לאלה שאינם חוששים להיראות מצחיקים, מומלצים אברקים, מכנסיים ארוכים ורחבים ...כאלה שלובשים שכנינו במזרח התיכון, מונעים זיעה וטובים גם ללינה ■ ללינה טוב גם סדין ...שק שינה או, למחפשים הרגשה ביתית בג'ונגל – כילה נגד יתושים.

...זולה עם חניות־ביניים. יש היוצאים ליוון, במטרה להגיע לאירופה או למזרח הרחוק ...את מס הנסיעות. אשר להמשך: טיסת "ארופלוט" הסוביטית היוצאת מיוון לבנגקוק ...חניית־ביניים במוסקווה ושם אפשר לצאת לטיול מאורגן קצר בכיכר האדומה. טיפ קוסס, ...ומוסקווה כצ'ופר. אך לא תמיד חניית הביניים מספיק ממושכת ואז הכיכר האדומה נשארת ...מכל מקום, לטיסת "ארופלוט" יותר זול לקנות כרטיס במשרדי נסיעות ולא במשרד המרכזי. אך ...צריך תמיד לברר אם אין עוד חניות־ביניים, לדוגמה במרינה ערבית. אמנם שמעתי כי ...אין סכנה לישראלים, אך מוטב להימנע אפילו ממנה וכבר היה מקרה שקברניט גאלץ ...ישראלים כתאו בעת בדיקה... על כרטיסים מוזלים בתוך בארצות המזרח הרחוק במדור הבא.

נ ו ע ת נ ו ע

אברהם פורת
סגן עורך מגאזין "אוטו"

סיטרואן – הברירה הטבעית

שאלה: תתקציב שלי מאפשר רכישת מכונית קומפקטית, וההתלבטות היא בין הפיז'ו 309 (אותה שיבחת במדור זה), לבין הרנו 11 1400. טבלת מחירי החדשות מראה שבאפשרותי גם לרכוש סיטרואן BX14, אפשרות מעניינת מאוד למרות שזו מכונית משפחתית הגדולה בהשוואה למכונית קומפקטית. מהי המכונית המועדפת מבין השלוש, כאשר סדר העדיפויות שלי הוא נוחות הנסיעה, מרחב פנימי, עיצוב, אמינות ובטיחות.

מרדכי מריאן, תל־אביב

שאלה: בזמן הקרוב אחליף את צי הרכב במשפחתי. אנו נוהגים במכוניות משפחתיות "מאוד", ושתי ההשוואות שעל הפרק הן הסיטרואן BX16 מול לנצ'יה פריזמה, והפיז'ו 305 סלקט כנגד אוסטין מונטגו. הייתי רוצה שתתייחס בעיקר לנוחות הנסיעה וכן לגימור ואיבזור, ביצועים, אמינות ומרחב פנימי.

אדמונד סימון, תל־אביב

שאלתי היא באשר לרכישת מכונית משפחתית מיד שניה, מהשנים 85'–87'. במחיר דומה אני יכול לבחור בין פיז'ו 305 משנת 87', סיטרואן BX TRS משנת 85', או סיטרואן BX RS משנת 86'.

יוסי פרידמן, רעננה

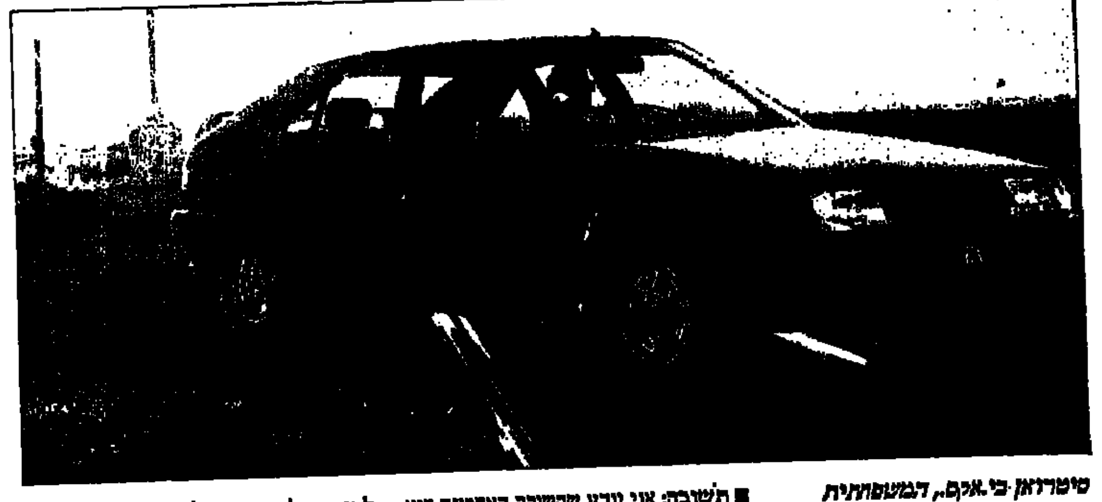

סיטרואן בי.אקס. המשפחתית המובחרת ביותר. לא כל הדגמים מיובאים לישראל.

■ תשובה: אני יודע שהשורה האחרונה היא המעניינת ולכן אקדים לומר לשלושת השואלים המייצגים מספר מתעניינים עצום כך: הסיטרואן BX היא המכונית המשפחתית הטובה ביותר בארץ. היא לא תהיה המכונית המתאימה ביותר לכל אחד, אך בהשוואה אובייקטיווית ומנוטרלת מכל העדפה אישית זו או אחרת, עדיפה הסיטרואן מול כל מכונית משפחתית אחרת הנמכרת בישראל.

בכל תהליך רכישה נעשית השוואה בין מה המכונית המועמדת תעניק לי, לבין מחירה וחסרונותיה האחרים. את התוצאה של ההשוואה הזאת מעמידים כנגד התוצאות המתקבלות מהמכוניות האחרות שעל הפרק. נתוני הסיטרואן הם מצויינים, וכאשר מעמידים מולם את המחיר הנדרש עבורה, הרי שהמסקנה המאוד־חיובית ברורה לחלוטין. יתרונה הגדול של ה־BX הוא בנוחות הנסיעה. תכונה זו אופיינית־מסורתית בסיטרואן ברוב הדגמים ובמשך שנים רבות, תוצאה ישירה של מערכת המיתלים ההידרופניאומטיים היחודית ליצרן זה. מבלי להיכנס להסבר טכני מפורט, העקרון של מערכת זו הוא "טיפול בכביש" על־ידי בוכנות הדוחסות ומשחררות גז ונוזל בפיקוח של מנגנון כוח מרכזי: במכונית "רגילה", אחראית לטיפול בכביש מערכת מוכרת הכוללת קפיצים, בולמי־זעזועים ורכיבים מבניים אחרים. המערכת של סיטרואן עדיפה בתחום נוחות הנסיעה, כאמור, ומאידך היא מעניקה אחיזה מעולה בכביש וכתוצאה מכך גם בטיחות ראשונית גבוהה. קשה להשיג שילוב כזה במכוניות אחרות מאחר שנוחות נסיעה מתקבלת בדרך־כלל על חשבון אחיזת הכביש – ולהיפך: מכונית אוחזת יותר, ספורטיבית יותר, תציע נוחות נסיעה פחותה.

מכאן מתחיל ההבדל בין הסיטרואן ללנצ'יה פריזמה. הלנצ'יה היא מכונית בעלת נטייה מובהקת לתחום המכונה משפחתי־ספורטיבי. היא פחות נוחה מהסיטרואן – אם כי נוחה מאוד בכל השוואה אחרת – אך חזקה ומהירה יותר: עם מנוע של 100 כ"ס (סיטרואן: 94) היא מאיצה ל־100 קמ"ש תוך 10.4 שניות (סיטרואן: 11.9) ומגיעה למהירות מירבית בת 180 קמ"ש (סיטרואן: 176). לדגם החדש של הפריזמה, ה"סימבול" עם הזרקת הדלק (108 כ"ס), ביצועים טובים עוד יותר. כמו לרוב הלנצ'יות, לפריזמה התנהגות ספורטיבית מהנה מאוד, יחד עם תכונות שימושיות כגון מרחבי פנימי ותא מטען הגדולים מהממוצע בקבוצת המשפחתיות, איבזור וציוד רב בתא נוסעים מהודר. בתחום השימושי, יש לסיטרואן יתרון בזכות דלת חמישית גדולה (לעומת תא מטען נפרד בלנצ'יה), היא חסכונית יותר בדלק בשיעור של כ־10 אחוז, וזולה יותר ברכישה: ההפרש במחירי הגירסות עם הגיר הרגיל מגיע ל־6,000 שקל, מותנה כמובן ברמת הגימור ובתוספות. כאשר משווים בין הגירסות האוטומטיות של הפריזמה והסיטרואן, יתרונה של הצרפתיה הופך למוחלט. הפריזמה האוטומטית אינה מכונית מוצלחת בשום תכונה חשובה, בעוד שה־BX מצטיינת בגיר אוטומטי 4 מהירויות חרשני, מבצע וחסכוני מאוד.

הסיטרואן BX־14 היא אפשרות מושכת למדי עבור מי שמכונית קומפקטית – כמו הפיז'ו 309 או הרנו 11 – קטנה מדי. ל־BX־14 כל אותם יתרונות של ה־16, למעט חסרונו של גיר אוטומטי, אלא שהמנוע החלש יותר (1361 סמ"ק, 72 כ"ס) מספק ביצועים נאותים בלבד. עם זאת היא איטית יותר מהרנו 11 ועולה עליה בכל היתר: בהשוואה ל־309, הסיטרואן הדומה לה במחיר נוחה ומרווחת יותר, אך פחות חסכונית ובוודאי פחות מהירה וספורטיבית מהפיז'ו. ואם נחזור לרגע להשוואה בין הקומפקטיות עצמן, הרי שבכל סדר עדיפות יש להעדיף את ה־309 לעומת הרנו 11 ללא כל התלבטות מיותרת.

"בעיתה הידועה" של סיטרואן היתה, במשך שנים הרבה, אמינות ירודה וטיפולים מסובכים. מבלי להיכנס לרמת האמינות של דיעה/שמועה זו, אין כיום בסיס להירתע מרכישת סיטרואן בגלל עניינים ישראליים חשובים כגון אחזקה ושמירת ערך. בבוחן אמינות ענק שערך מגאזין "אוטו" בחברות השכרה וציי־רכב גדולים, הוברר מעל לכל ספק כי ה־BX אמינה גם בתנאי תפעול מאוד לא "משפחתיים", אין בעיות תחזוקה מיוחדות ומשך הטיפולים קצר יחסית בשל התכנון המיוחד של מכללי ההנעה. לעניין זה תוצאה ישירה באשר לשמירת הערך. כמובן שאין הבדל משמעותי כלשהו בין דגמי ה־TRS וה־RS: השוני בין הדגמים מצטמצם לרמת הגימור/ציוד המקורית (חיצונית הם נבדלים בעיקר בחלונות הצדדיים מאחור, העשויים ב־TRS מפרספקס כהה – ונעדרים ב־RS) בעוד שהתוכן ה"אמיתי" זהה לחלוטין.

מי ששוקל רכישת פיז'ו 305 בימים אלה, מן הראוי שידע כי יצורה של מכונית זו עומס להסתיים. המשמעות היא ירידת ערך מעט גדולה יותר של המכונית המוחלפת בשנים הבאות, בעיקר שהמחליפה (פיז'ו 405) שטרם הגיעה ארצה עתידה להיות אחת המכוניות הטובות ביותר בישראל. עם זאת, אפשר לקנות טוב גם ב"מכירת חיסול", ובמיוחד כאשר האופציה שכנגד היא האוסטין מונטגו. למכונית זו אתייחס בפירוט רב באחד המדורים הבאים, מכיוון שהעניין הרב (בישראל) במונטגו מחייב טיפול הולם ונפרד.

בינתיים, כדי לפתור את בעייתו הספציפית של אדמונד סימון מתל־אביב, אציין כאן שלמונטגו יתרונות יחסיים במרחב הפנימי הגדול ובאיבזור השופע בתמורה למחיר נמוך של כ־34 אלף שקל. בכל האספקטים האחרים, ולמרות גילה המתקדם והדחתה הקרובה מקו הייצור, עדיפה הפיז'ו 305. בראש ובראשונה, זו אחת המכוניות הנוחות ביותר בנסיעה, ומאוד נעימה לניהוג בזכות מכללי הגה וגיר מצויינים; הזהים אגב (עם שוני מועט בכיוון), לאלה של הסיטרואן BX.

שמתם לב שלא נגעתי בעניין העיצוב, בהיותו אישי לגמרי. אבל כאשר מזכירים את ה־BX והמונטגו בנשימה אחת, קשה לי להתאפק: הסיטרואן היא אחת המכוניות שבוחרים בהן בגלל העיצוב, בעוד שמי שנאלץ להסתפק באוסטין עושה זאת למרות איך שהיא נראית...

נסיעת התרשמות

...ה 500, נאה ושימושי.

...זה 4 טי. 500, ...ע מודרני, נאה ...ושי, עם ...בלות שאפשר ...ם איתן.

...חובל

על שני גלגלים

קג'יבה 4 T 500 הוא אחד מאלה שאוהדי האופנועים ציפו לו. אופנוע דו־שימושי בנפח בינוני, את קטן לאלפנט הענק לבית קג'יבה (750), ומתחרה לסוזוקי די.אר. 600 הפופולארי. הסוזוקי הוא למעשה המתחרה הישיר היחיד של הקג'יבה החדש, למעט הפינוק של רגל חשמלית, שתניע עבורך את האופנוע.

נסקור את אשר מבטיחים ומקיימים שני הגלגלים המיוצרים בצפון איטליה. האופנוע נראה טוב, אפילו טוב מאוד. שילובי צבעים תואמים, פרופורציות נעימות ובניגוד לרוב הדו־שימושיים – מידות האופנוע אינן מפחידות. ה־500 הדו־שימושי מצוייד במנוע בן 4 שסתומים, המפיק 40 כוחות סוס, על משקל 140 ק"ג. מכובד אך לא היסטרי או בולט בין מתחריו.

השלב הראשון בנסיעה היה עירוני. נוח יחסית, כי המצמד לא דרש כוח רב מדי. מה שהפריע היה הילוך הראשון הקצרצר, כך שרוב הפעילות העירונית התרכזה סביב ההילוכים השני והשלישי, תוך ניצול גמישות המנוע, שלא איכזבה ברוב המצבים.

על הכביש הרגשתי אתו טוב. מהירות שיוט הגבוהה ב־30 קמ"ש מהחוקית, לא דרשה יותר מדי מהמנוע ואיפשרה גם האצות זריזות, לעקיפות חפוזות ובטוחות. רזרבת הכוח במהירויות אלו היתה מפתיעה למדי. הטיפוס ל־150, עם רכינה על מיכל הדלק, לא היה מבצע קשה או איטי. אחיזת כביש טובה. לא במעט עזרו לכך צמיגי המצלר המעולים, שהונעלו על גלגלי האופנוע (21 מלפנים, 17 מאחור) ומיתלים לא רעים כלל לנהיגת כביש. אמנם לא מדובר ב"רייסר" אמיתי לכבישים מפותלים, אבל בשביל קימושי האופנוע – אחיזת הכביש שלו בטוחה ואפילו מהנה (כל עוד לא מחפשים את הגבולות של הדו־שימושי).

אשר לבלימה – אין מה לחשוש. הדיסק הקדמי ממלא תפקידו נאמנה ואילו התוף האחורי ננעל בזריזות גדולה מדי, לטעמי. נהמד לשינויי כיוון זריזים בשטח, אבל על הכביש זה מיותר.

צריכת הדלק תנוע, במהירויות סבירות, סביב ה־17 ק"מ לליטר מהיקר ההוא, ותצנח לכיוון ה־12 אם תרכיב ותמהר יותר. באשר לנוחות, כבר נסעתי על דברים נוחים יותר. אחרי 200 ק"מ עם נוסע מאחור לא תרגיש הכי נוח שבעולם. אם אתה לבד, המצב טוב בהרבה. אמנם האופנוע איננו קרש, אך גם לא הרלי דיווידסון רך. לוח השעונים קריא והגיוני אך אם השמש תקרין ישירות עליו, יהיה עליך לסמוך על האינסטינקטים, כי נוריות האזהרה נבלעות.

בשטח, נחמד מאוד לנצל את גמישות המנוע, כוחו להרמות גלגל והתחפרויות עליוות. כאן הבנתי לביה ציירו בקג'יבה את האופנוע בהילוך ראשון כה קצר. בשבה ממש־קשה היה לי קצת קשה, בגלל משקל האופנוע, אך בכלוליו וכידותיו נסייעים בנדרון.

כל עוד לא מדובר במסלול "קרוס" של ממש, הרי שלכיול טבח ובריתה מהכביש, הכלי מתנהג בצייתנות רבה ומספק לרוכב שפע הנאה. אחרי כמה מאות קילומטרים, שחלפו מהר, חזר האופנוע לבעליו. בעליו יכול להיות מי שנכניס 17,250 ש"ח. זה אופנוע שימושי ליום־יום, עם הנוחות הלא־מבוטלת של הנעה חכמלית, התנהגות כביש טובה לגבי אופנוע־שטח ולא מביש גם בבמלכת השטח. לסיכום, אופנוע מודרני, נאה ושימושי, עם מיגבלות שאפשר לחיות איתן. ■

זה מרף מזהר, להתקנה בצורות שונות ברכב מסחרי, מאפשר שליפה מהירה ונוחה של משאות קל, סחורה ובאות ניגוח נוחה, וחסכת זמן ומאמץ. המתקן מתאים לרכב מסחרי, למעדרים ולמשאיות קלות. חברת אן.אר.ג'י. אינטרנשיונל בישראל מייבאת אותו מארה"ב ומוכרת – ב־500 ש"ח ומעלה. החברה מייבאת גם חומר מוחר המוצא מקום על משטח צדדיות ומאפשר לשחרר את יציבתם.

רכב תלת־גלגלים, עד 850 ק"ג, מקבל לפי בחירת הלקוח מנוע של ב.מ.וו., פורש, מוטו גוצי, ימהה, וקוואסקי. המספקים של 50–130 כוחות־סוס, מהירות מעל 200 קמ"ש. בלמי־דיסק, צמיג אחורי רחב במיוחד, מושבי מירוץ, גוף פיברגלאס, גג נפתח. חברת ישלע "אופנועים" עתידה לייבא אותו מאיטליה, המחיר יהיה יותר מ־30 אלף ש"ח, מקווים לספק בסוף הקיץ הקרוב.

ידיעות מעריב

שעה 6

השנה הראשונה

יום א' ב' ניסן 11.4.48

4 עמודים | המערכה: תל־אביב רחוב צ'לנוב 2 טלפון 3452 4920 · המנהלה: ת"א דרך פ"ת 23, קומה א' תיבת דאר 4198 | סניף בחיפה רח' ביאליק 5 | סודר בדפוס "ספר" צ'לנוב 2 ונדפס בדפוס החדש בע"מ תל־אביב רחוב רשנו 22 | העורך: ד"ר. עזריאל קרליבך | מחיר הגליון

ה"הגנה" כבשה את קולוניה

ברגע האחרון מודיעים: כחות ה"הגנה" נכנסו היום לכפר קולוניה שבקרבת הקסטל. מכפר זה ערכו אתמול הערבים את התקפותיהם.

ב־14 קולות נגד 12 כש"1 נמנע

אושר ההסכם עם אצ"ל בועדה הפוליטית של הועה"פ

ההצבעה הסופית במליאה—הלילה;—הועדה החליטה על "הצהרת עצמאות";—סיום המושב הלילה או מחר בבוקר

ב־14 קולות של הציונים הכלליים, מזרחי והפועל־המזרחי והרביזיוניסטים נגד 12 קולות של מפא"י ומפ"ם וד"ר פ. רוזנבליט מ"עליה חדשה". כשגב־יהודית אפשטיין מ"הדסה" ארה"ב נמנעה — אושר היום בועדה הפוליטית של הועד הפועל הציוני ההסכם בין ה"הגנה" ו־אצ"ל בנוסח המקורי.

קודם להצבעה וכוח סי־ער ומפאי־ומפ"ם הכניסו הצעות תיקון לנוסח המ־קורי וגם דרשו הקמת ועדה שתכנס למו"מ מחודש עם אנשי אצ"ל לשנוי ה־הסכם. כל הצעות התיקון נדחו באותם 14 הקולות.

הערב, בישיבת המליאה יובא ההסכם לאישור סו־פי.

יש לצפות כי מפאי ומפ"ם יביאו גם בפני המליאה את ה־צעות התיקון שנדחו בועדה כי

הצעות מיעוט. אולם נראה, כי ההסכם יאושר גם במליאה.

מפא"י אומרת להכניס בעיקר הצעות תיקון בשני סעיפים ו־

הם: נגד הרשות של אצ"ל לער־רוך מגביות נפרדות בחו"ל ו־נגד זכותה "לבצע פעולות מל־חמתיות יזומות נפרדות".

ישיבת המליאה עומדת להי־פתח בשעה 5.30 אחה"צ ולשעה 4 נקבעה ישיבת הנהלת הקונ־גרס ... לניסוח סופי של כמה מן ההחלטות. כגון נוסח התשובה לקריאת הנציב להפסקת האש, התשובה תניסח ברוח הוראת טלגרמה ...

מחכים להכרזת הרשות היהודית היום

בועדה הפוליטית של הועד הפועל התגבשה ה־הצעה להכריז על הקמת רשות יהודית עוד הלילה — עם סיום המושב.

הרשות היהודית הזאת תיקח לידיה את כל הסמכויות הממ־שלתיות ואפשריות כבר ותול מסחר תמנה בבקשה להכרה בינלאומית כממשלה של מדינה עצמאית לכל האומות הידידו־

תיות לאחר סיום המנדט ב־16 במאי.

הקבינט הפנימי יהיה מורכב מ־4 חברים. הקבינט המלא יכיל 13 נציגי המפלגות השונות ה־שונות והמועצה תורכב מ־32 איש, אלא שיתכן כי מספרם עוד יגדל עד 37.

העצות הארגוניות עוסקת ב־שעה זו בהצעות להרכב האישי של הגופים האלה.

בקשר לזה נתעוררה בעיה חשובה והיא שאלת גורל הסו־כנות בסקרה שתוקם הכב־שלה היהודית והיא לא תוכר על ידי הממשלות השונות או על ידי אדי"ם. יווצר מצב שגם אחרי הקמת הממשלה תישאר ה־סוכנות היהודית הגוף היהודי הבינלאומי המוכר. בקשר לזה נתעוררה שאלה נוספת והיא ה־אם במקרה זה חברי הממשלה יצורפו לסוכנות בכירה עמם אינם חברי הסוכנות או לא. הד־לכה ומתגבשת הדעה כי מושב

הועד הפועל הציוני הבא שבי־נוסו נקבע ל־10 במאי. אחרי כי־ום העצרת הכיוחד ...

אצ"ל ולח"י עדיין מחזיקים בדיר־יאסין

אצ"ל מודיע היום, כי לפי ידי־עה ששוררה באלחות הבוקר ב־ | 10.30 מספקרתו בירושלים עד־יין מחזיקים אנשי אצ"ל ולח"י | בכפר דיר־יאסין הנכבש.

מחר יפורסם דו"ח ועדת הביצוע לעצרת

שני חברי המזכירות יצאו אתמול את הארץ בדרכם לארה"ב

לייק־סאקסס (סוי"צ) ועדת הבצוע סיימה אתמול אחה"צ את חיבור הדו"ח שהיא עומדת להגיש למושב המיוחד

של אר"מ. בדו"ח זה תסביר הו־עדה מדוע לא יכלה לבלא את כל התפקידים שהוטלו עליה ע"י החלטה של 29 בנובמבר 1947.

הדו"ח לא יפורסם לפני יום ב' (מחר).

שני חברי המזכירות — הד־מומחה המשפטי והמיסמה הכל־

כלי יצאו אתמול בדרך האוויר ... להתנהן העשם ... ארה"ב. הם באו לעזה"התיעצות כשהם בלוויים מספר הכל.

הבריטים מכינים פרובוקציה בעיר העתיקה

ולשם כך מפיצים למפרע שמועות על מנהרות יהודיות להריסת מקומות קדושים

נודע כי קיימת תכנית ברי־טית־ערבית למוצץ חברי נפץ ליד אחד המקומות הקדושים ב־עיר העתיקה בירושלים ולהטיל

את האשמה על היהודים. זה למעלה משבוע ימים עוסק הצבא בהכנות לתכנית שטנית זה. שלמענה נודיס הארכיאולוג

הממשלתי מר בינגם. "ריילי אכספרס" כבר הכשיר את הקרקע בשבוע שעבר בפר־סמו את הידיעה כי היהודים

חופרים מנהרות לעבר כנסיית הקבר לעבר מסגד אל־אקצה על מנת לפוצצם.

הצבא מסרב להסיר את העוצר בכביש חיפה

כל ההשתדלויות אצל שלטו־נות הצבא בענין ביטול העוצר בכביש חיפה — ת"א לא נשאו

עד כה פרי. קציני צבא רמוז לנציגים היהודיים כי הצבא יש־אר מסביבת מעברות "עד ש־

הרעלם פעולה בבאית כפריבת בקשר עם שוד הנפט בסרפים חנה"י. אולם אין איש יודע את

כיב הפעולה הזו ובמה זמן מס־לה בבכירות זו שלווה להכשר. המתושבים שהוקפו ע"י הצבא ...

"אובזרור" מודיע על "צנזורה יהודית חמורה"

לונדון (טלגרפית מאת סופר "מעריב" ג. צימרמן) — "אובזרור" כותב היום: הע־תונות היהודית בארץ ישראל היא בלתי מהימנית. מאחר ש־

היא נתונה לצנזורה חמורה של הסוכנות היהודית. "שנגרה אר־פר לקיים את האשליה כי היהו־דים אינם יכולים להחסיר "ב־קרב".

לעומת זאת הפתגמות הער־בית מלאה התפארות ילדותית. — מוסיף "אובזרבר".

98 מליון דולאר בשביל יהודי אירופה והמזרח התיכון

פאריס (יונייטד פרס) — ה־ועידה האירופית של הג'ינט. שבה השתתפו מנהלי סניפי ה־ג'וינט ב־19 ארצות תקליטה ל־

הקציב 98 מליון דולאר בשביל יהודי אירופה והמזרח התיכון. "כל דולאר, שאין אנו אוס־פים מיהודי אמריקה בעבור

המגבית המאוחדת עלול לעלות באבדן חיים" — אמר יוסף שוורץ במסיבת עיתונאים.

אל הנוסעים לחוץ לארץ

התראה

לשם יציאה חפשית לחו"ל אין די בתעודת המרכז לש־רות העם. על האיש להצטייד גם בתעודות מהוי חובת למוכבת ההתגייסות וד־"מס להתגוננו".

בלי תעודת המגבית (עם הגלום ואיש) לא יצא איש. האחריות לעיכוב הנסיעה תחול על האיש המתרשל במלוי חובתו.

אל יחכה איש לרגע האחרון להסדר תשלומי למגבית. עליו לדאוג לכך לפחות שבוע ימים לפני נסיעתו.

מגבית ההתגייסות וההצלה

המזכירות הכללית.

דריכה להקים ציונים־טריין ועצירה

...

נשדדו פילמים באלפיים לא"י

פילמים בערך של כאלפיים לא"י נשדדו ע"י עשרה צעירים מזויינים מקיבון לפילמים של יעקב ליבוביץ רחוב בוגרשוב 4 בת"א.

עוצר דרכים בחיפה?

"סלטנייר" כותב שפלגות הצבא בחיפה אפשרים להכריז על היהודים הקרובים ועוצר דרכים בחיפה ובמזרח.

ערבי נהרג ליד עזה

מפכר הבאי נמסר:

ערבי מכפרים נהרג ביריות שנורו כשהיה ... בשעת עבודה ... ליד ... שבאזור עזה.

דירות

בנות 1־2־3 חדרים

בשכונת הר הכרמל להשכיר. בתים ובנה"ים לכביש ...

ש ש ש ר נ ב ר ג

...

מגרשים מעבר הירקון

בהרבונות — מגרש על הבנים להרצליה. ע"י השכון על חברי ...

אצל: א. שוימר

"בית השאה" רח' אלנבי 100. חדר 34 ...

ת ש ב ץ ל ע נ י י ן

תשבץ מספר 74

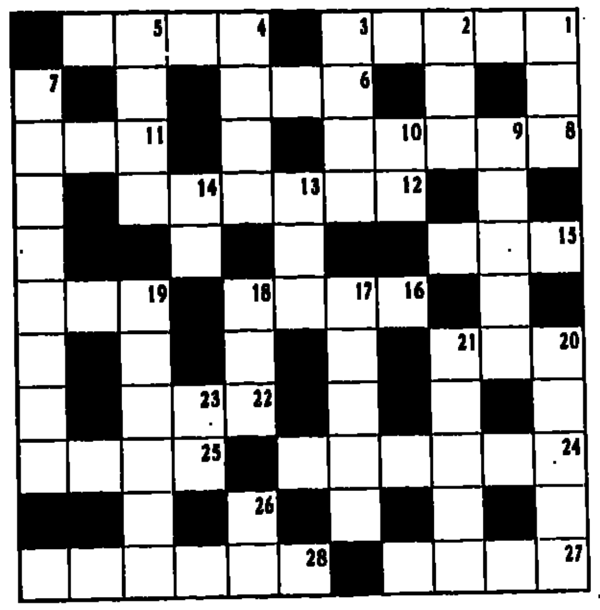

מאוזן:

1) חשק עז, תשוקה; 4) תחרות בשחיה; 6) שטח אדמה גדור; 8) עציץ לפרחים; 11) "ומתוקים מדבש ונפת ··· ים" (תהילים); 12) כן משחקים בחנוכה; 15) אנוכי; 16) מצע בתוך הנעל לתיקון ליקויים ברגל; 19) כלי לשאיבת מים; 20) הלעיט באוכל רב; 22) החלק האחורי של כף הרגל; 24) ארמון גדול בעולם העתיק, מוקדש לאלים רבים; 25) יסוד כימי מתכתי שצבעו כעין הכסף; 27) נקיק בסלע; 28) עץ החרוב.

מאונך:

1) יצר, עשה; 2) גשם; 3) צמח בר, פרחיו בצע סגול, בר"כ; 4) צינור בשולי הגג, לניקוז מי גשם; 5) כל אחד מגרעיני הענבן; 7) בירתה קאבול; 9) שחם; 10) לוח מתכת דק; 13) בן גולים עצים רבים; 14) האות השישית; 17) צורה הנדסית; 18) מטבע שהיה נהוג בימי התלמוד; 19) היסטוריון יהודי (1860–1941); 20) חומר לבן דומה לשעווה, משמש בתעשיית הנרות, הרפואה ועוד; 21) מקלט, מחסה; 23) אויב, שונא; 26) נוכרי.

אהרן כהן

פתרון תשבץ מס' 72

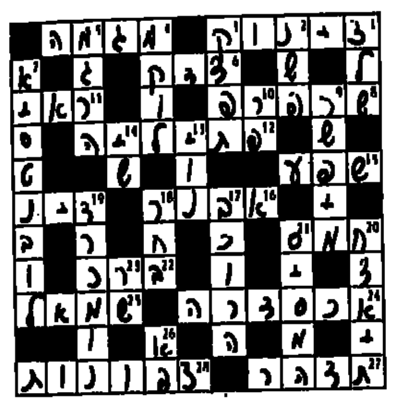

זכו בפרסים: יוסף אסלן, טירת הכרמל; אורנה לבבי, אילת; עפרה אלדר, קיבוץ מעגית; סא"ל אתי תדמור, צה"ל; אבי פקין, הוד השרון; שחר אורטל, ירושלים; משפחת מזרחי, קיבוץ רעים.

הערה: מעטפות שלא יצויין על־גביהן מספר התשבץ - לא ישתתפו בהגרלה.

הפתרונות צריכים להגיע עד יום רביעי 20 באפריל, עם ציון מספר התשבץ על המעטפה, אל: "תשבץ גבר לענייך" "מעריב", ת.ד. 20010, תל־אביב 61200. הפתרונות יתפרסמו בעוד שבועיים. בין הפותרים נכונה יוגרלו 5 תקליטים מתנת "הד־ארצי" ו־2 ספרים מתנת "ספרית מעריב".

ארקולטון

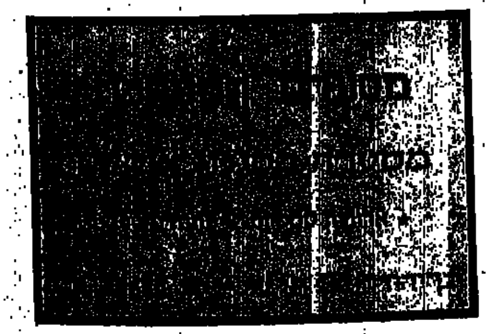

ישראל — השנה הראשונה
הסיפורים שמאחורי הכותרות

עם שחר הכ"8 באפריל 1948, אז — ו' דחול המועד פסח, התמוטטו העמדות הערביות האחרונות ובשבע בבוקר הגיעו לוחמי אצ"ל לחוף הים. מנשייה נותקה מיפו. על מסגד חסן־בק, שחלש על רחובות דרום העיר ושימש עמדת צלפים ערבית, ניתלה דגל כחול־לבן.

מנחם תלמי

היום, בעוברך את מה שהיה פעם שכונת מנשייה היפואית, לא תוכל לשחזר מה היתה, כיצד נראתה. מתוך מאות המיבנים המצופפים זה אצל זה, הסימטאות האפלוליות והרחובות היורדים אל חוף הים – לא נותר כמעט זכר. פה שרידי מיבנה, שם שרידי כביש, שעוד מעט ייעלמו גם הם.

רחוב הירקון, דרומה מאלנבי, היה בבחינת אזור חזית. מצריח מסגד חסן־בק היו מדי פעם מטרידים באש את תל־אביב. בשכונת נווה־שלום היו עמדות מגן. אך מול מנשייה המאיימת, המקום בו ניצבים היום הדולפינריום ומיכני המידות הגדולים, היה סבך של רחובות קטנים, מרכזה של שכונה ערבית שחצצה בין תל־אביב לליבה של יפו הערבית. ויפו, לאחר חמישה חודשי מערכה, השליכה את כל יהבה על הצבא הבריטי. מרבית תושביה בעלי היכולת נמלטו ממנה זה מכבר. התוקפנות והרברבנות, שאיפיינו אותה בחודשי המלחמה הראשונים, פינו את מקומם לדאגה. הבקיעים במוראל התרחבו בה לאחר שטבריה וחיפה עברו לשלטון ישראלי.

משמאל: כוחות אצ"ל תוקפים את פרברי יפו; למעלה: משלחת ערביי יפו לאחר חתימת כתב־הכניעה בתל־אביב.

לקראת חג הפסח הממשמש ובא החליטה מפקדת אצ"ל לפרוץ ליפו מרומה, בנסיון להשתלט עליה. לצורך המבצע – ריכז האירגון הצבאי הלאומי כ־600 לוחמים מתל־אביב וממקומות אחרים בארץ. היתה זו עצמה שטרם הופעלה עד אז בידי האירגון הצבאי הזה. על פי התכנית, היה על הלוחמים לנתק בשלב ראשון את שכונת־מנשייה מיפו על ידי פריצה ממזרח לכיוון הים; ואילו בשלב שני לפנות דרומה לכיוון מרכז העיר הערבית.

בין המתנדבים היו יוגוסלאווים

ההתקפה נפתחה בא' חול המועד פסח (25 באפריל 1948). לערך בשעה 9 החלו רגמי האצ"ל להפגיז את יפו ונמלה. ימים אחדים קודם לכן הצליחו אנשי אצ"ל להשתלט על רכבת תחמושת בריטית. ועתה, עם היפתח ההתקפה על יפו, לא חסרו לרגמים פגזים.

תוך כדי הפגזה עזה, חדרו שתי יחידות של הכוח התוקף לשטח ההפקר שבין שכונת נווה־שלום ומנשייה והחלו מתקדמות לכיוון הים. בשלב זה התברר לתוקפים כי הערבים ערוכים היטב להגן על השכונה.

עמדותיהם, התופסות זו על זו, היו משופעות בנשק ובלוחמים, ביניהם מתנדבים עיראקים, סודאנים ואפילו יוגוסלאווים. על העמדות הערביות חיפו, ממרחק מה, משוריינים בריטיים. המאמץ להבקיע את מערך ההגנה על מנשייה לא עלה יפה. וכך, בסיומו של יום, נאלצו אנשי אצ"ל, שסבלו אבידות לא מעטות, לסגת. ההתקפה על מנשייה, שחודשה למחרת, אף היא לא השיגה את יעדיה. עבר עוד יום של קרבות מרים בלא שנפרצה החזית.

ביום השלישי לקרבות הודיעו הבריטים לראש עיריית תל־אביב, ישראל רוקח, כי מנוי וגמור עם הצבא הבריטי למנוע את כיבושה של יפו. למחרת הגיעו לנמל יפו שתי אניות קרב בריטיות והנחיתו לחוף יחידות צבא. מרגמות בריטיות פתחו בהרעשה לכיוון תל־אביב. בת־ים הוטרדה מן האוויר.

בשעות אחה"צ של ה־27 באפריל חידשו כוחות האצ"ל את התקפתם שנמשכה לתוך הלילה. תוך כדי לחימה קשה, עיקשת ורצופה מעשים נועזים, חתרו הלוחמים לכיוון חוף הים. עם שחר ה־28 באפריל התמוטטו העמדות הערביות האחרונות ובשבע בבוקר הגיעו לוחמי אצ"ל לחוף הים. מנשייה נותקה מיפו. על מסגד חסן־בק, שחלש על רחובות דרום העיר ושימש עמדת צלפים ערבית, ניתלה דגל כחול־לבן.

העמודים הראשונים של "מעריב" לקוחים מהשבוע שבין ה־11.4 ל־18.4.1948.

הסיפורים שמאחורי הכותרות נכתבו, בחלקם, בימים אלה, או הובאו, בלשונם, מעיתוני השבוע לפני 40 שנה.

עורכים:
תהילה עופר
משה לרר

עיצוב: שמי זגן

הקרב שמנשייה

ביפו נותרו רק 15 אלף

בשלב זה דרשו הבריטים כי הכוחות היהודיים יפנו את השכונה הערבית. כדי לתת תוקף לדרישתם הפעילו שריון וארטילריה אל מול העמדות המאולתרות שהקימו אנשי אצ"ל בשולי השכונה. מיפקדת האצ"ל מצידה איימה שאם לא יחדלו הבריטים מהפגזותיהם, יופגזו מרכזי השלטון הבריטי ביפו. האיום עזר והבריטים הפחיתו את עצמת האש, עד שחדלה כליל. בסופו של דבר סוכם עם הבריטים כי מנשייה לא תפונה; את כוחות האצ"ל שמחזיקים בה יחליף כוח של ה"הגנה"; משטרת מנשייה תועבר לידי הבריטים ורחוב חסן־בק יהיה פתוח לתנועת כלי רכב בריטיים, כדי שיוכלו לנוע בין יפו לתל־אביב; כוחות בריטיים יחצצו בין הכוח היהודי לבין הכוח הערבי בקווים החדשים שנוצרו עקב כיבושה של מנשייה.

ראש עיריית יפו, ד"ר יוסוף הייכל, דרש מהבריטים כי יחייבו את היהודים לפנות את מנשייה ולהחזיר את המצב בשטח לקדמותו. בשלב זה התרתח סגן מושל המחוז הבריטי וקרא לעבר ראש העיר הערבי: "כלום אינך מתבייש? בכל יפו שלך, אחרי הבריחה ההמונית של האוכלוסייה, נותרו רק 15 אלף תושבים ומי שנשאר להגן עליהם עכשיו זה אנחנו, הבריטים."

לא רק ראש עיריית יפו לא היה מרוצה מההסכם שהושג. גם אנשי האצ"ל לא היו מאושרים מכמה מסעיפיו. את אי הסכמתם ביטאו בפיצוץ בניין משטרת מנשייה, שאמור היה להימסר לידי כוח בריטי. חורבות הבניין חסמו את רחוב חסן־בק ובכך נותק אותו עורק בין יפו לתל־אביב, אותו דרשו הבריטים לתנועת רכבם.

בקרב על כיבושה של מנשייה נפלו 30 מלוחמי אצ"ל, בתוכם שלושה מפקדים בכירים. מספר הפצועים הגיע לכדי 80. לא מעט מהפצועים וההרוגים נפגעו מאש הבריטים, שעשו ככל יכולתם למנוע מהאצ"ל את כיבושה של יפו. כשבועיים לאחר מכן טילפן ראש הוועדה הלאומית של יפו לתל־אביב וביקש באמצעות ידיד יהודי ליצור קשר עם מפקדת ה"הגנה" כדי להציע את כניעת עירו.

בטבריה היהודים והערבים עדיין שוכנים יחד

לוח היום
ג' ניסן
12
אפריל

זו העיר המוזרה ביותר בארץ. הנוסע, המגיע אליה בפעם הראשונה, מתבלבל לחלוטין. מול גן העיר — המקושט בעמודים מבית הכנסת העתיק שגילה לפני עשרים וחמש שנים פרופ' סלושץ בקרבת המקום — נמשכת שורת בתים נמוכה ומכוערת. בימים כתקונם הומה הרחוב הרחב מכוניות ואוטובוסים. אם זוכר אתה פרק בהיסטוריה, הרי תזכור אל נכון כי בטבריה נפגשו אורחות המסחר בין סוריה, עבר הירדן וארץ ישראל. משונה — אבל בימי קדם. — בתקופת היהודים, ליתר דיוק — היה כל הגליל צפונה מטבריה אסם־תבואה אחד גדול. עכשיו משחירות הגבעות הללו. ורק עשבי בר צומחים עליהן בחורף.

אנשי טבריה — יש להם טרמינולוגיה מיוחדת בעירם. הם קוראים לרחוב הרחב שליד גן־העיר בשם "העיר התחתונה" — כיון שרוב יהודי טבריה גרים ב"קרית שמואל", החובקת את אחד משפולי ההר הגבוה, שעליו עולה הכביש המוביל לנצרת. מעבר הבתים החדישים והמכוערים של "העיר התחתונה" משתרעת "העיר העתיקה" — זו טבריה מלפני הכבוש הבריטי. טבריה של דייגים ערבים ולומדי תורה יהודיים.

ואם מדברים עתה בעתונים על "התנגשויות בטבריה" — הכוונה היא בעיקר לחלופי יריות הנשמעים בתוך העיר העתיקה. שם האוכלוסיה היא מעורבת מאד. ובאותו בית גרים לעתים תכופות ערבים ויהודים. לאחר ההתנגשויות האחרונות. ביקשו מנהיגי הערבים לערוך "נדידת עמים" קטנה בעיר העתיקה. כדי ליצור שטחים ערביים ויהודיים טהורים. לכך התנגדו היהודים. "אין לנו ריב עם הערבים. מדוע ניצור חזיתות?"

אך גם באותה העיר העתיקה יש רבעים — יותר נכון. קבוצות בתים וכל העיר העתיקה קטנה היא מאד) המהוים בסיסים ערבים. הגדול בבסיסים אלה הוא. כמובן. המסגד. שכפתו נראית בקושי מבעד לגגות הבתים אשר סביבו.

לוח היום
ב' ניסן
11
אפריל

הודעת ה"הגנה" על כיבוש דיר־יאסין
"הצגת שבויים בחוצות עיר משפילה את כבוד הנשק היהודי"

מפקד ה"הגנה" בירושלים. פירסם הודעה האומרת כי הכפר דיר יאסין שהותקף ע"י אצ"ל ולח"י לא השתתף בהתקפות על ירושלים העברית. והיה אחד המקומות הערביים המועטים. שלא נתנו דריסת רגל לכנופיות הפורעים.

מאחר שהכפר לא תקף — נמנעה ההגנה מלהרחיב את המערכה גם על קטע זה. ארגוני הפורשים ידעו. כי אין כל תכלית צבאית לתכניתם וכי ההתקפה על דיר יאסין בנסיבות הנוכחיות אינה משתלבת בתכנית של הגנת ירושלים. להתקפה זו לא היה, איפוא, ערך צבאי. אלא היתה זאת התקפה לראווה ולצרכי תעמולה.

אף יחידה של ההגנה לא השתתפה בהתקפה חסרת טעם זו.

באי כוח ארגוני הפורשים פנו אל ההגנה ובקשו להציל את חבריהם הפצועים שנשארו בשטח הכפר. וההגנה עשתה זאת.

ההגנה סבורה. שהצגת שבויים. ביניהם נשים וילדים — לעיני הקהל בחוצות העיר — משפילה את כבוד הנשק היהודי.

אשה לרעותה

השמלה האלגנטית לערב

והרי שתי דוגמאות לשמלות אלגנטיות, מתאימות לשעות אחר הצהרים והערב.

1. שמלה זו עשויה כרשי חלק וכבד. השמלה היא חלקה כמעט, ועיקר חינה בגזרת החצאית האורגינלית והמיוחדת במינה. בגלל המחשוף העמוק מתאימה שמלה זו במיוחד לשעות הערב.

2. שמלה זו אף היא עשויה ממשי כבד. היא מצטיינת בגזרתה הא־סימטרית. החצאית גזורה בגזרת מעטפה ומקורצת בצדה האחד. ארבעה כפתורי כסף מקשטים את השמלה.

[illegible]

המנעו מבזבוז מזון

בתים רבים הפכו למחסני מזון בימים אלה. האם נביא בחשבון את המלאי המוגבל העומד לרשות הישוב, נבין כי חטא הוא לאגור מיץ על מנת להשליכו בסופו של דבר לפח האשפה.

אקלימנו אינו נוח לשמירת מזונות. הקיץ בא. ומתעוררת השאלה מה לעשות בכזון האגור.

גריסים יש לשמור בקופסות מכוסות או בצנצנות עם נכבים לאויר. ולא בשקיקים. יש לאוורם כדי פעם בפעם.

קמח יש לנפות ולהחזיק בקופסה [illegible]

[illegible]

הד-ארצי וידאו / החברה הכללית למוסיקה מציגים:

חגים שמחים עם...

...בספריות הוידאו המובחרות.

WARNER HOME VIDEO

החברה הכללית למוסיקה (1973) בע"מ — הד ארצי רח' החילזון 4, רמת-גן, טל. (03)7528654

ידיעות מעריב

שעה 6

השנה הראשונה

יום ג' ד' ניסן 13.4.48

4 עמודים

ד"ר עזריאל קרליבך

מחיר הגליון

נהדפו 3 התקפות בגוש עציון

תגבורות ערבית שיצאה למקום-הקרב הופתעה בדרך ע"י ה„הגנה" ופוזרה;—נגרמו אבדות כבדות לאויב

קרב גדול נטוש בדרך להר הצופים

ה„הגנה" יצאה לעזרת שיירה שהותקפה ע"י פורעי שייך-ג'ראח. – מספר יהודים וקצין בריטי נפצעו

הר.א.פ עמד להפציץ את כובשי דיר-יאסין

„אולם ביטל את תכניתו אחר שהטרוריסטים עזבו את הכפר"

הערבים ניסו להכניס מוקש לאזור יהודי בחיפה

לאחר שהוכנס, פוצצו את המצצה בגבול האזור העברי

אף יריה לא נורתה על השיירה לירושלים

הותקף כפר ערבי בדרך חיפה-ג'נין

פוצץ גשר-דרכים

ערבי נפצע בקטמון

נותקה התחבורה בין ירושלים ו„המשולש"

פוצצו בתים באבו-שושה ע"י רמלה

מועצת הממשלה תתכנס בשבוע הבא

פארוק רומז על אפשרות של פלישת צבאות ערביים סדירים לארץ-ישראל

נשדדה מכונית-דואר בדרך ירושלים

ערבי נהרג בג'בלית

יהודי נפצע בחדר הכרמל

3 נפצעו ברמת-יוחנן

„ביום בת"א, בלילה—בלוד"...

נ ג נ ב ו :

עזאם פחה לא יסע לארה"ב

הפיל עצמו מקומה ג'

דירות לוקסוס

שלמה המלך 50

מבטיח פרס

למכירה דירות

למכירה